

KURSSIESITE

2018-19

KALLION LUKIO

SAATTEEKSI

Tässä kurssiesitteessä on esitelty lyhyesti lukuvuotena 2018-2019 tarjottavat kurssit. Tutustu kurssien sisältöön ja tee esivalintasi Wilmaan. Esivalintatarjotin 2018-2019 on auki 9.-16.2. Valitse kaikki ne kurssit, jotka aiot, pystyt ja jaksat suorittaa lukuvuotena 2018-2019. Esivalintatarjottimella ovat kaikki Kallion lukion tarjoamat kurssit, myös lähes kaikki kampustarjottimella tarjottavat kurssit. Kaupunkitarjottimen kurssit valitaan huhtikuussa varsinaisten kurssitarjotinvalintojen yhteydessä.

Uusi opetussuunnitelma astui voimaan 1.8.2016. Uusi opetussuunnitelma koskee syksyllä 2016 ja 2017 opintonsa aloittaneita sekä syksyllä 2018 aloittavia opiskelijoita. Ensi vuonna neljättä vuotta opiskelevat opiskelijat tekevät valintansa vanhan opetussuunnitelman mukaan. Wilmassa avautuu kaksi erillistä esi-valintatarjotinta toinen vanhan opetussuunnitelman mukaan opiskeleville (VANHA OPS_ esivalinnat 2018–2019) ja toinen uuden opetussuunnitelman mukaan opiskeleville (UUSI OPS_ esivalinnat 2018–2019)

Kallion oma tarjotin sekä Kampustarjotin avautuvat huhtikuun loppupuolella. Kampustarjottimella on neljän kampuskoulun (Kallio, Kuvataide, Alppila, Kielilukio) yhdessä tarjoamia kursseja, enimmäkseen kieliä. Kaupunkitarjottimella tarjotaan kursseja, joita valitaan vähemmän, A-espanjaa, A-kiinaa, A-venäjää, joistain B3-kielistä loppukursseja yms. Kaupunkitarjottimen avautumisajankohdasta tiedotetaan myöhemmin.

Oppiaineet ovat esivalintatarjottimessa omilla riveillään. Voit valita siis useita kursseja samalta riviltä. Valitse viisaasti. Älä valitse liikaa. Älä varaa kursseja, koska silloin on mahdollista, että joku kurssi joudutaan peruuttamaan kesken lukuvuotta liian pienen osallistujamäärän vuoksi. Älä valitse myöskään liian vähän. Esivalinnalla haetaan kullekin kurssille osallistuvien lukumääriä, joista sitten muodostetaan sopiva määrä ryhmiä.

Jos osallistut proggikseen (esim. teatteri tai tanssi), valitse kaikki siihen liittyvät kurssit kyseisen oppiaineen ohjeiden mukaan. Esivalintatarjottimen loppupuolella on valittavana myös joukko useamman oppiaineen muodostamia proggiksia ja ilmiöitä. Seuraa niissäkin tämän esitteen ohjeita.

Kurssivalinnoissa sinua ohjaavat opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat ja rehtori. Kurssien sisällöistä saat tarkennusta aineen opettajilta. Jos on jotain epäselvää, kysy ja neuvottele. Pohdi tämän vuoden valintojasi, yo-kirjoitusaika- tauluasi yms. tehdessäsi valintoja ensi lukuvuodelle.

Menestystä seuraavan lukuvuoden suunnitteluun!

Ari Mäkinen
Rehtori

Pakolliset kurssit

ÄI01

Tekstit ja vuorovaikutus

Kurssilla harjoitellaan äidinkielen ja kirjallisuuden keskeisiä työtapoja ja taitoja: keskustelutaitoa, tiedonhankintaa sekä tekstien tarkastelemista eri näkökulmista. Tekstikäsitystä syvennetään tarkastelemalla tekstien piirteitä ja niiden tuottamiseen ja vastaanottamiseen liittyviä tekijöitä. Sen lisäksi opetellaan kirjoittamaan erilaisien tekstien pohjalta. Tavoitteena on, että opiskelijan käsitys monimuotoisista teksteistä ja vuorovaikutuksesta syvenee. Hänen monilukutaitonsa sekä kykynsä toimia vuorovaikutustilanteissa tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti lisääntyvät. Hän harjaantuu tarkkailemaan ja kehittämään omia taitojaan kuuntelijana, puhujana, lukijana ja kirjoittajana erilaisissa ympäristöissä.

ÄI02

Kieli, kulttuuri ja identiteetti

Kurssilla syvennetään lukemisen ja kirjoittamisen taitoja tarkastelemalla erityisesti asiatekstien rakenteita, kieltä, näkökulman valintaa sekä yhteyksiä muihin teksteihin. Harjoitellaan suunnittelemaan, rajaamaan, työstämään ja hiomaan omaa tekstiä palautteen pohjalta. Tarkastellaan suomen kielen asemaa maailman kielten joukossa sekä kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä identiteetin rakentamisessa. Tavoitteena on, että opiskelijan käsitys kielen ja muiden ilmaisutapojen merkityksiä rakentavasta luonteesta, kielen vaihtelusta, kulttuurin merkityksestä ja vuorovaikutuksesta monipuolistuu. Hän saa yleiskuvan siitä, mikä merkitys kielellä ja kulttuurilla on yksilön identiteetille ja yhteiskunnalle. Hän oppii suunnittelemaan, muokkaamaan ja laatimaan puhuttuja ja kirjoitettuja asiatekstejä, antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä arvioimaan puhe- ja kirjoitustaitojaan.

ÄI03

Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa Kurssilla tutustutaan kaunokirjallisuuden keskeisiin lajeihin ja harjaannutaan erittelemään ja tulkitsemaan kaunokirjallisuutta eri näkökulmista sekä suullisesti että kirjallisesti. Kielen kuvallisuutta ja tekstuaalisia keinoja tarkastellaan sekä kaunokirjallisuudessa että omissa teksteissä. Kaunokirjallisuudesta opetellaan kirjoittamaan perustellen ja kirjallisuudentutkimuksen käsitteistöä hyödyntäen. Ryhmäviestintätaitoja syvennetään.

Tavoitteena on, että opiskelijan käsitys kaunokirjallisuudesta, kielen taiteellisesta tehtävästä ja sen kulttuurisesta merkityksestä syvenee. Opiskelija harjaantuu tulkitsemaan kaunokirjallisia tekstejä ja nauttimaan kaunokirjallisuudesta sen eri muodoissa.

ÄI04

Tekstit ja vaikuttaminen

Kurssilla perehdytään monipuolisesti kielellä vaikuttamiseen sekä puhujana että kirjoittajana ja tarkastellaan vaikuttamaan pyrkiviä tekstejä. Kurssin aikana seurataan ja eritellään yhteiskunnallisen keskustelun kieltä mediassa, pohditaan kielen ideologisuutta sekä opetellaan kirjoittamaan ja keskustelemaan vaikuttavista teksteistä. Tavoitteena on, että opiskelijan käsitys nykyisestä mediaympäristöstä ja mediatekstien taustalla vaikuttavista tekijöistä syvenee. Opiskelijan medialukutaito kehittyy, ja hän kykenee tarkastelemaan kriittisesti sekä asiatekstien että kaunokirjallisten tekstien vaikutuskeinoja sekä kirjallisuuden, muun taiteen ja median yhteiskunnallista vaikutusta ja kulttuurista merkitystä. Hän pystyy argumentoimaan vakuuttavasti sekä suullisesti että kirjallisesti.

Ä105

Teksti ja konteksti

Kurssilla tarkastellaan tekstejä niiden maantieteellisessä, kielellisessä, ajallisessa ja kulttuurisessa kontekstissa sekä suhteessa muihin teksteihin. Tutustutaan suomalaisiin ja maailmankirjallisuuden keskeisiin teoksiin. Opiskelija harjaantuu erilaisten kirjoitus- ja puhetehtävien avulla erittelemään, tulkitsemaan ja tuottamaan erityyppisiä ja -lajisia tekstejä.

Tavoitteena on, että opiskelijan tekstikäsitys ja tekstianalyysitaidot syvenevät. Opiskelija oppii tarkastelemaan tekstin tyylipiirteitä ja harjaantuu hiomaan omien tekstiensä tyyliä kulloisenkin tavoitteen mukaan. Tavoitteena on laajentaa ja kehittää myös suullisia ilmaisutapoja.

Ä106

Nykykulttuuri ja kertomukset

Kurssilla tarkastellaan ajankohtaisia kielen ja kulttuurin ilmiöitä. Nykykulttuuria tarkastellaan erityisesti kertomusten ja kertomuksellisuuden näkökulmasta. Huomion kohteena ovat myös myyttien, intertekstuaalisuuden ja klassikoiden rooli kulttuurissa sekä monimuotoisten tekstien ajankohtaiset lajit. Opiskelijan käsitys suomalaisesta nykykulttuurista ja sen moninaisuudesta syvenee erilaisten puhe- ja kirjoitusharjoitusten sekä nykykirjallisuuteen tutustumisen kautta. Hänen käsityksensä kielen ja tekstien merkityksestä syvenee. Opiskelija syventää tietojaan vuorovaikutusetiikasta. Tavoitteena on, että hän oppii toimimaan eettisesti ja rakentavasti vuorovaikutustilanteissa.

Syventävät kurssit

Ä107

Puheviestintätaitojen syventäminen

Kurssilla syvennetään erilaisia puheviestinnän taitoja: neuvottelun, ryhmäkeskustelun ja esiintymisen taitoja. Vahvistetaan esiintymis- ja ilmaisuvarmuutta erilaisissa viestintätilanteissa ja harjoitellaan äidinkielen puheviestinnän päättökoetta varten. Tutkitaan puheviestinnän kulttuurisia piirteitä ja suomalaista puhe- ja kirjoituskulttuuria sekä avataan teatteriesityksiä ja kaunokirjallisuutta puheviestinnän keinoin. Kurssin sisällössä otetaan huomioon opiskelijoiden aiemmat puheviestinnän opinnot.

Ä108

Tekstitaitojen syventäminen

Kurssilla vahvistetaan tekstitaitoja erittelemällä sekä kaunokirjallisuutta että asiatekstejä eri näkökulmista. Kurssin aikana kerrataan ja syvennetään keskeisiä tekstien erittelemiseen liittyviä asioita ja käsitteitä sekä harjaannutaan oman tekstin näkökulman rajaamisessa ja ulkoasun ja kielen viimeistelyssä. Kurssilla kerrataan myös keskeisimpiä kielenhuollon asioita. Tavoitteena on, että opiskelijan tekstianalyysitaidot syvenevät ja että hän harjaantuu erittelemään perustellen ajankohtaisia ilmiöitä ja erilaisia tekstejä sekä suullisesti että kirjallisesti.

Ä109

Kirjoittaminen ja nykykulttuuri

Kurssilla syvennetään kirjoittamisen ja tekstien analysoimisen taitoja sekä tarkastellaan ajankohtaisia kirjallisuuden ja viestinnän teemoja.

Tavoitteena on, että opiskelijan käsitys eri tekstilajien piirteistä syvenee. Opiskelija tulee tietoiseksi kirjoitusprosessin luonteesta, syventää taitojaan erilaisten tekstien rakentamisessa ja oppii omista teksteistään käyttämään monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti kielen ja jäsentelyn keinoja.

Ä108/Ä109

Tekstitaitojen ja kirjoittamisen syventävä kurssikokonaisuus

Kahden jakson (5. jakso kevätlukukausi, 1. jakso syyslukukausi) aikana suoritettavalla erityisesti ylioppilaskirjoituksiin valmentavalla yhdistelmäkurssilla vahvistetaan sekä tekstitaitoja että esseekirjoittamisen taitoja. Kurssin aikana kerrataan ja syvennetään keskeisiä tekstien erittelemiseen liittyviä asioita ja käsitteitä sekä harjaannutaan oman tekstin näkökulman rajaamiseen ja ulkoasun ja kielen viimeistelyyn. Kurssilla kerrataan

myös keskeisimpiä kielenhuollon asioita ja luetaan kaunokirjallisuutta. Molempien kurssien sisältöjä käsitellään sekä keväällä että syksyllä, mutta keväällä pääpaino on tekstitaitoharjoittelussa. Kurssit voi valita ai-noastaan yhtenä kokonaisuutena. Kun valitset ÄI8:n 5. jaksosta, sitoudut samalla valitsemaan siihen liittyvän ÄI9:n 1. jaksosta syyslukukaudella.

Soveltava kurssi

ÄI11

Oikeakielisyys ja kielenhuolto

Kurssi keskittyy oikeakielisyysasioihin: keskeisten kirjakielen normien kertaamiseen ja oman tekstin kielen huoltamiseen.

SUOMI TOISENA KIELENÄ (S2)

S201-S209

Tarjotaan kampuskursseina.

PERUSKOULUN ALALUOKILLA ALKANUT RUOTSI (A-RUOTSI)

A-ruotsin oppimäärä on kurssit 1-6 (pakolliset kurssit), 1-7 tai 1-8 (pakolliset ja syventävä tai syventävät kurssit). Ylioppilastutkinnon A-tason koe perustuu kahdeksaan kurssiin. On suotavaa, että kurssit suori-tetaan esitetystä järjestyksessä.

Pakolliset kurssit

RUA01

Ruotsinkielinen maailmani

Kurssilla kartoitetaan opiskelijan ruotsin kielen taidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen koh-teita sekä analysoidaan ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja. Asetetaan tavoitteita ruotsin kielen opiskelulle ja etsitään autenttisia ruotsinkielisiä kielenkäyttöympäristöjä sekä keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpiiriin, harrastuksiin, kiinnostuksen kohteisiin ja kielenkäyttötarpeisiin.

RUA02

Ihminen verkostoissa

Kurssilla harjoitellaan toimintaa kielelliseltä ja kulttuuriselta vaativuudeltaan erilaisissa vuorovaikutusti-lanteissa eri viestintäkanavia käyttäen pohjoismaisessa kontekstissa. Syvennetään taitoa toimia aktiivi-sena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä. Harjaannutetaan taitoa muotoilla mielipi-teitä sekä käydä merkitysneuvotteluja. Monipuolistetaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tarvittavien strategioiden valikoimaa. Kurssilla käsitellään ihmissuhteisiin liittyviä teemoja ja niiden yhteydessä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

RUA03

Pohjoismaisia kulttuuri-ilmiöitä

Kurssilla laajennetaan ja syvennetään opiskelijoiden monilukutaitoa. Kurssilla tehdään eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta. Aihepiirinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, ruotsinkieliset mediat sekä luova toiminta.

RUA04

Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

Kurssilla kehitetään tiedonhankintataitoja ja kriittistä lukutaitoa sekä harjoitellaan aktiivista toimijuutta ruotsin kielellä. Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan näkökulmasta. Pohditaan yksilöiden ja yhteisöjen vastuita ja toimintamahdollisuuksia, kuten ihmisoikeuskysymyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia kansalaisyhteiskunnassa.

RUA05

Tiede ja tulevaisuus

Kurssilla syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja hakemalla tietoa opiskelijoita kiinnostavista tiedon- ja tieteenaloista. Harjaannutaan jakamaan omia tietoon tai mielipiteeseen perustuvia näkökantoja. Pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisioita erityisesti teknologian ja digitalisaation näkökulmista. Aihepiirit nousevat eri tiedon- ja tieteenaloista.

RUA06

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kurssilla syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana. Tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa ruotsin kielellä myös muualla kuin Suomessa. Käsitellään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren elämänpääpiiriin, sekä laajempia talouden ilmiöitä.

Syventävät kurssit

A-ruotsin oppimäärän syventävät kurssit eivät sovellu itsenäiseen opiskeluun.

RUA07

Kestävä elämäntapa

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Kurssilla käsitellään eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä. Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväen elämäntavan näkökulmista ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

RUA08

Viesti ja vaikuta puhuen

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

RUA08 ja ENA08

Falska vänner/false friends

Kurssin perusrunko on sama kuin RUA8-kurssilla. Opetus toteutetaan osin yhteistyössä ENA8-kurssin kanssa. On suotavaa, että valitset sekä RUA8- että ENA8-kurssit samaan jaksoon

RUA09

Kirjeiden lumo – Betagande brev

Kirjeiden lumo – Betagande brev on teatterin, musiikin ja ruotsin kielen yhteinen ilmiöprojekti, jossa tutkitaan monimuotoisesti taiteilijuutta hyödyntäen digitaalisia oppimisympäristöjä. Esitys valmistellaan autenttista tunnettujen taiteilijoiden ja kulttuurivaikuttajien kirjoittamista vanhoista kirjeistä. Kirjeistä heijastuu luomistyön kipukohdat, ristiriidat, onnistumisen tunteet ja taiteilijan ulkopuolisuuden tunne sekä arkielämän proosallisuus. Opiskelijat säveltävät esitykseen musiikin. Osa esityksestä tapahtuu ruotsinkielellä tukeutuen kirjeiden sisältöihin ja niiden oman aikansa kulttuuritaustaan ja sen silloiseen painoarvoon. Kirjeiden lumoa esitetään projektin yhteistyökumppaneiden tiloissa Helsingissä Rikhardinkadun kirjastossa ja Tukholmassa Finlandsinstitutetissa.

PERUSKOULUN 7. LUOKALLA ALKANUT RUOTSI (B1-RUOTSI)

B-ruotsin oppimäärä on kurssit 1-5 (pakolliset), 1-6 tai 1-7 kurssia (pakolliset kurssit ja syventävä tai syventävät kurssit). Ylioppilastutkinnon B-tason koe perustuu seitsemään kurssiin. On suotavaa, että kurssit suoritetaan esitetyssä järjestyksessä.

Pakolliset kurssit

RUB101

Minun ruotsini

Kurssilla kartoitetaan opiskelijan ruotsin kielen taidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä analysoidaan ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja. Asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. Pohditaan ruotsin kielen merkitystä omassa elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Syvennetään vapaamuotoisia ja tuttavallisia matkailuun ja arkeen liittyviä vuorovaikutustaitoja. Käsiteltävät aihepiirit liittyvät nuorten omiin kiinnostuksen kohteisiin sekä tarpeisiin käyttää kieltä erityisesti suullisissa viestintätilanteissa.

RUB102

Hyvinvointi ja ihmissuhteet

Kurssilla harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia käyttäen ja niistä suoriutumiseen tarvittavia strategioita. Harjoitellaan taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä. Harjaannutetaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Kurssilla pohditaan eri näkökulmista, mitä on hyvä elämä ja mikä merkitys hyvinvoinnilla ja ihmissuhteilla on ihmisen elämässä. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

RUB103

Kulttuuri ja mediat

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa ja erilaisten tekstilajien tulkitsemis- ja tuottamistaitoa eri medioita hyödyntäen. Tutustutaan suomenruotsalaisiin ja muihin pohjoismaisiin kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

RUB104

Monenlaiset elinympäristömme

Kurssilla kehitetään erilaisten tekstilajien tulkintaa ja tuottamista. Aihepiireinä ovat kulttuurisesti moninainen elinympäristö sekä yhteiskunnan ajankohtaiset ilmiöt, joita tarkastellaan ensisijaisesti nuorten näkökulmasta.

RUB105

Opiskelu- ja työelämää ruotsiksi

Kurssilla harjoitellaan työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä pohditaan jatko-opintoja ja tulevaisuudensuunnitelmia. Tutkitaan mahdollisuuksia opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua pohjoismaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön
Syventävät kurssit

B-ruotsin syventävät kurssit eivät sovellu itsenäiseen opiskeluun.

RUB106

Viesti ja vaikuta puhuen

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsiteltyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

RUB107

Kestävä elämäntapa

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Kurssilla käsitellään eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä. Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävän elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

Soveltavat kurssit

RUB108

Kirjeiden lumo – Betagande brev

Kirjeiden lumo – Betagande brev on teatterin, musiikin ja ruotsin kielen yhteinen ilmiöprojekti, jossa tutkitaan monimuotoisesti taiteilijuutta hyödyntäen digitaalisia oppimisympäristöjä. Esitys valmistellaan autenttisista tunnettujen taiteilijoiden ja kulttuurivaikuttajien kirjoittamista vanhoista kirjeistä. Kirjeistä heijastuu luomistyön kipukohdat, ristiriidat, onnistumisen tunteet ja taiteilijan ulkopuolisuuden tunne sekä arkielämän proosallisuus. Opiskelijat säveltävät esitykseen musiikin. Osa esityksestä tapahtuu ruotsinkielellä tukeutuen kirjeiden sisältöihin ja niiden oman aikansa kulttuuritaustaan ja sen silloiseen painoarvoon. Kirjeiden lumoa esitetään projektin yhteistyökumppaneiden tiloissa Helsingissä Rikhardinkadun kirjastossa ja Tukholmassa Finlandsinstitutetissa.

RUB109

Opintoja täydentävä kurssi

Kurssin sisältö saattaa vaihdella lukuvuosittain muun muassa valtakunnallisen päättökokeen vaatimusten mukaisesti. Kurssi voi olla esim. abikurssi. Kurssi voidaan myös räätälöidä opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Kurssi arvostellaan hyväksymismerkinnällä suoritettu (S) / hylätty (H).

Pakolliset kurssit

ENA01

Englannin kieli ja maailmani

Kurssilla kartoitetaan opiskelijan kielitaidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita, analysoidaan ja arvioidaan omia kieltenopiskelutaitoja, asetetaan tavoitteita englannin opiskelulle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. Kurssilla pohditaan maailman kielellistä monimuotoisuutta, englannin kieltä globaalina ilmiönä sekä kielitaitoa välineenä kasvattaa kulttuurista osaamista. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpäiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin.

ENA02

Ihminen verkostoissa

Kurssilla harjoitellaan toimintaa kielelliseltä ja kulttuuriselta vaativuudeltaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa eri viestintäkanavia käyttäen, myös kansainvälisessä kontekstissa. Syvennetään taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä. Harjaannutetaan taitoa muotoilla mielipiteitä sekä käydä merkitysneuvotteluja. Monipuolistetaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tarvittavien strategioiden valikoimaa. Kurssilla käsitellään ihmissuhteisiin liittyviä teemoja ja niiden yhteydessä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation merkitystä vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

ENA03

Kulttuuri-ilmiöitä

Kurssilla laajennetaan ja syvennetään opiskelijoiden monilukutaitoa. Kurssilla tehdään eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta. Aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, englanninkieliset mediat sekä luova toiminta.

ENA04

Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

Kurssilla kehitetään tiedonhankintataitoja ja kriittistä lukutaitoa sekä harjoitellaan aktiivista toimijuutta kohdekielellä. Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin erityisesti aktiivisen kansalaisuuden näkökulmasta. Pohditaan yksilöiden ja yhteisöjen vastuita ja toimintamahdollisuuksia, kuten ihmisoikeuskysymyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia kansalaisyhteiskunnassa.

ENA04 ja H102

Brexit

Kurssin perusrunko on sama kuin ENA4-kurssilla. Opetus toteutetaan yhteistyössä H102 Brexit-kurssin kanssa. On suotavaa, että opiskelija valitsee H102Brexit sekä ENA04Brexit –kurssit.

ENA05

Tiede ja tulevaisuus

Kurssilla syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja hakemalla tietoa opiskelijoita kiinnostavista tiedon- ja tieteenaloista. Harjaannutetaan jakamaan omia tietoon tai mielipiteeseen perustuvia näkökantoja. Pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisionaatioita erityisesti teknologian ja digitalisaation näkökulmasta. Aihepiirit nousevat eri tiedon- ja tieteenaloista. Kurssi ei sovellu itsenäisesti opiskeltavaksi.

ENA05 ja FI02b

Ethics

Kurssin perusrunko on sama kuin ENA5, mutta siihen liittyy yhteinen osuus FI2b -kurssin kanssa, jossa perehdytään filosofiseen käsitteistöön sekä käsitellään filosofisen etiikan kysymyksiä englannin kielellä. Huom. kurssi on siis osin englanninkielinen, ei kokonaan. Valitse mieluummin molemmat kurssit ENA5 ja FI2 samaan jaksoon.

ENA06

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kurssilla syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana. Tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Käsitellään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren elämänpiiriin, sekä laajempia talouden ilmiöitä. Kurssi ei sovellu itsenäisesti opiskeltavaksi.

Syventävät kurssit

Syventävillä kursseilla keskitytään kielitaidon monipuoliseen kehittämiseen. Syventävät kurssit eivät sovellu itsenäisesti opiskeltaviksi.

ENA07

Kestävä elämäntapa

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa englantia erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Kurssilla analysoidaan tai tuotetaan eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä. Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

ENA08

Viesti ja vaikuta puhuen

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

ENA08 ja RUA08

False friends /falska vänner

Kurssin perusrunko on sama kuin ENA8-kurssilla. Opetus toteutetaan osin yhteistyössä RUA8-kurssin kanssa. On suotavaa, että valitset sekä ENA8 että RUA8-kurssit samaan jaksoon.

Soveltava kurssi

ENA10

Suuntana päättökoe

Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti ylioppilastutkinnossa tarvittavia taitoja ja valmiuksia. Kurssilla kerrataan peruskielioppiasiat, epäsäännölliset verbit ja vankennetaan sanastoa tekemällä mm. kirjoitustehtäviä. Kurssilla ei ole oppikirjaa ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

*Pakolliset kurssit***RAA01****Kieli ja maailmani**

Kurssilla kartoitetaan opiskelijan kielitaidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä analysoidaan ja arvioidaan omia kieltenopiskelutaitoja. Asetetaan tavoitteita kohdekielen opiskelulle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi sekä autenttisia kohdekielisiä kielenkäyttöympäristöjä. Kurssilla pohditaan maailman kielellistä monimuotoisuutta ja kielitaitoa välineenä kasvat-
taa kulttuurista osaamista. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpiiriin ja kielenkäyt-
tötarpeisiin.

RAA02**Ihminen verkostoissa**

Kurssin aihepiirit ja tilanteet liittyvät vapaa-aikaan, arkielämän viestintään ja harrastuksiin. Kurssilla käsi-
tellään ihmissuhteisiin liittyviä teemoja ja niiden yhteydessä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvoin-
tia. Opiskellaan ja vahvistetaan erilaisten viestinnällisten tehtävien avulla puhe-, kuuntelu- ja kirjoitta-
misstrategioiden hallintaa.

RAA03**Kulttuuri-ilmiöitä**

Lähtökohtana ovat ranskankielisten maiden historiaan ja yhteiskuntaan liittyvät tekstit.
Kurssilla laajennetaan ja syvennetään monilukutaitoa. Kurssilla tehdään eri tekstilajien tuotoksia painot-
taen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta. Aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, kohdekie-
liset mediat sekä luova toiminta.

RAA04**Yhteiskunta ja ympäröivä maailma**

Kurssin aihepiirit ja tilanteet liittyvät yhteiskuntaan ja ympäröivään maailmaan. Kurssilla kehitetään tie-
dönhankintataitoja ja kriittistä lukutaitoa sekä harjoitellaan aktiivista toimijuutta kohdekielellä. Tutustu-
taan erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin erityisesti aktiivisen kansalaisuuden
näkökulmasta.

RAA05**Tiede ja tulevaisuus**

Kurssilla syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja hakemalla tietoa
opiskelijoita kiinnostavista tiedon- ja tieteenaloista. Harjaannutaan jakamaan omia tietoon tai mielipi-
teeseen perustuvia näkökantoja. Pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisioita erityisesti teknologian ja digi-
talisaation näkökulmasta. Aihepiirit nousevat eri tiedon- ja tieteenaloista.

RAA06**Opiskelu, työ ja toimeentulo**

Kurssilla syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana. Tutustutaan
tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Pohditaan jatko-
opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Syventävät kurssit

Syventävät kurssit

RAA07

Kestävä elämäntapa

Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet. Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa kohdekieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Harjoitetaan ylioppilaskirjoituksissa vaadittavia taitoja monipuolisesti ja syvällisesti.

RAA08

Viesti ja vaikuta puhuen

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsiteltyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

A-SAKSA

Pakolliset kurssit

SAA01

Kieli ja maailmani (pakollinen)

Kurssilla kartoitetaan saksan kielen eri osa-alueiden osaamista ja pohditaan kielen oppimisen keinoja. Kurssin aihepiirit liittyvät nuorten elämään. Erityisesti harjoitellaan arkipäivän kielenkäyttötilanteita.

SAA02

Ihminen verkostoissa (pakollinen)

Kurssilla harjoitellaan eri vuorovaikutustilanteita saksaksi. Harjaannutetaan taitoa muotoilla mielipiteitä. Kurssilla käsitellään ihmissuhteisiin liittyviä teemoja.

SAA03

Kulttuuri-ilmiöitä (pakollinen)

Kurssilla tutustutaan monipuolisesti saksankieliseen kulttuuriin ja taiteeseen eri muodoissaan, opiskelijoiden kiinnostuksenkohteiden mukaan. Kurssilla opiskelu tapahtuu paljolti pienryhmissä.

SAA04

Yhteiskunta ja ympäröivä maailma (pakollinen)

Kurssilla tutustutaan yhteiskunnallisiin aiheisiin ja vaikuttamiseen kansalaisyhteiskunnassa.

SAA05

Tiede ja tulevaisuus (pakollinen)

Kurssilla haetaan tietoa opiskelijoita kiinnostavista tiedon- ja tieteenaloista. Pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisiona erityisesti teknologian ja digitalisaation näkökulmasta.

SAA06

Opiskelu, työ ja toimeentulo (pakollinen)

Kurssin teemoja ovat jatko-opinnot, urasuunnitelmat, työnteko ja talousasiat. Kurssilla harjoitellaan esimerkiksi työ- tai opiskelupaikan hakemiseen sopivaa kirjallista viestintää.

SAA07

Kestävä elämäntapa (valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla jatketaan edellisten kurssien aihepiirien pohtimista ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta. Samalla valmistaudutaan saksan ylioppilaskokeeseen ja keskitytään sanaston ja kielioopin kertaukseen opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

SAA08

Viesti ja vaikuta puhuen (valtakunnallinen syventävä kurssi)

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Samalla kerrataan tehokkaasti eri aihepiirien sanastoa. Puheharjoittelun aiheina käytetään ajankohtaisia tapahtumia sekä aiempien kurssien aihepiirejä. Kurssi soveltuu otettavaksi pakollisten kurssien jälkeen ja tukee valmistautumista ylioppilaskokeeseen. Kurssi arvostellaan numerolla ja siihen liittyy valtakunnallinen suullisen kielitaidon koe, josta tulee erillinen todistus.

Soveltavat kurssit

SAA09

Teatterin maailmaa saksaksi – Theater auf Deutsch

Tule tekemään teatteria kansainvälisessä ympäristössä, ja kohentamaan samalla saksan kielen taitoasi ja saksankielisen kulttuurin tuntemustasi Saksaan! Kokonaisuuteen kuuluu kansainvälinen yhteistyöprojekti yhdessä frankfurtalaisen Gymnasium Riedbergin kanssa. Tämän ilmiön puitteissa teemme opiskelumatkan Frankfurtiin, jossa Workshop-muodossa paneudumme teatterin maailmaan. Ilmiöön kuuluu myös, että keväällä 2019 saksalaisten ryhmä tulee vastaavalle vierailulle Suomeen.

Kurssilla opettajina toimivat Annemari Untamala (teatteri) ja Hanna Saari (saksa). Kurssille otetaan 14 opiskelijaa. Ilmiökurssikokonaisuus sijoittuu 2. ja 5. jaksoon. Ilmiökokonaisuuden yhteydessä suoritettavat kurssit (yhteensä 3):

Saksan kieli: Opiskelija saa lukemansa oppimäärän mukaisesti yhden soveltavan saksan kurssin (Arviointi S/H): Pitkä saksa SAA17 "Saksankielinen kulttuuri" /Lyhyt saksa SAB209 "Projektikurssi"

Teatteri: Opiskelija suorittaa ilmiökokonaisuudessa 2 teatterin kurssia TEA2+ TEA6

Osallistumisedellytykset tähän kurssikokonaisuuteen: -Olet suorittanut TEA1-kurssin -Opiskelet saksaa lukiossa (lyhyttä tai pitkää saksaa) (-> Etusijalla ne, jotka eivät vielä ole suorittaneet TEA2-kurssia ja saksan kielen opintojen kurssimäärä/menestys lukiossa) Koulu osallistuu Saksan matkan kustannuksiin, mutta opiskelija maksaa osan matkastaan itse. Saksanmatkalla majoitus perheissä. Kurssilla mm.

- harjoitellaan roolityöskentelyä ja kohtaustyöskentelyä
- valmistetaan esityksiä
- tutustutaan saksankielisen kulttuurialueen teatteriin ja käydään teatterissa Frankfurtissa
- tutustutaan Frankfurtin nähtävyyksiin
- tutustutaan saksalaiseen arkielämään ja käytetään tietysti mahdollisimman paljon saksan kieltä käytännön tilanteissa!

SAA11

Sprachdiplom (koulukohtainen soveltava)

Kurssi valmentaa arvostettuun kansainväliseen Deutsches Sprachdiplom II-tutkintoon, joka oikeuttaa opiskelemaan yliopistoissa ja korkeakouluissa saksankielisissä maissa. Deutsches Sprachdiplom sopii

myös hyvin ylioppilaskokeeseen valmistautumiseen. Kurssille voivat osallistua kolmannen vuoden ja kieltä hyvin hallitsevat (esim. vaihto-oppilaana olleet) lukion toisen vuoden A-saksan opiskelijat. Kurssia ei voi suorittaa itsenäisesti. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä. Sprachdiplom II-kokeesta tulee oma eurooppalaisen viitekehyksen mukainen arvosana B2 tai C1.

A-VENÄJÄ

Kaupunkitarjottimella:
VEA01-08

A-ESPANJA

Kaupunkitarjottimella:
EAA01-08

A-KIINA

Kaupunkitarjottimella:
KIA 01-03

PERUSKOULUN 8. LUOKALLA ALKANUT OPPIMÄÄRÄ

B2-RANSKA

Syventävät kurssit

RAB201

Elämän tärkeitä asioita

Kurssilla pohditaan opiskeltavan kielen merkitystä omassa elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Kartoitetaan opiskelijan opiskeltavan kielen osaamista ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja, asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. Monipuolistetaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

RAB202

Monenlaista elämää

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien kansainvälisissä kohtaamisissa.

RAB203

Hyvinvointi ja huolenpito

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan ihmiselämään ja hyvinvointiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista.

RAB204

Kulttuuri ja mediat

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai -alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

RAB205

Opiskelu, työ ja tulevaisuus

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin.

RAB206

Yhteinen maapallomme

Lähtökohtana ovat kurssin aihepiireihin liittyvät yleistajuiset tekstit, myös mediatekstit. Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden ja kansainvälisyysteemojen myötä.

RAB207

Kansainvälisyys

Kurssilla hyödynnetään kielitaitoa ja vahvistetaan kulttuurista ymmärrystä tutustumalla tai osallistumalla kansainväliseen yhteistyöhön, vapaaehtoistyöhön tai työelämään tarvittaessa etäyhteyksiä hyödyntäen. Kielelliset tavoitteet määrittyvät toiminnan perusteella.

RAB208

Viesti puhuen ja kirjoittaen

Kurssilla vankennetaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tarvittavia taitoja harjoitellen erilaisten tekstilajien tuottamista ja tulkintaa. Kerrataan aiemmin käsiteltyjä aihepiirejä ja täydennetään niitä opiskelijoiden tarpeiden ja ylioppilaskirjoituksiin valmistautumistarpeiden mukaan.

B2-SAKSA

Syventävät kurssit

SAB301

Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

Kurssilla tutustutaan saksan kielen alkeisiin ja harjoitellaan arkisia vuorovaikutustilanteita.

SAB302

Matkalla maailmassa

Kurssilla harjoiteltavat viestintätilanteet liittyvät erityisesti matkailuun ja jokapäiväiseen elämään.

SAB201

Elämän tärkeitä asioita

Kurssin aiheet liittyvät jokapäiväiseen elämään, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

SAB202**Monenlaista elämää**

Kurssilla käsitellään erityisesti viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää.

SAB203**Hyvinvointi ja huolenpito**

Kurssilla harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita, mielipiteen ilmausta sekä myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia elämäämme.

SAB204**Kulttuuri ja mediat**

Kurssilla tutustutaan monipuolisesti saksankielisen kielialueen kulttuuriin.

SAB205**Opiskelu, työ ja tulevaisuus**

Kurssilla harjoitellaan eri tilanteisiin, esimerkiksi työnhakuun, sopivaa kirjallista viestimistä.

SAB206**Yhteinen maapallomme**

Kurssin aihepiirejä ovat mm. luonto, erilaiset asuinympäristöt ja kestävä elämäntapa.

SAB207**Kansainvälinen toiminta**

Kurssilla käsiteltävät aiheet keskittyvät korkeakouluopintoihin ja eri tieteenaloihin. Harjoitellaan samalla sanastoa ja kielioppia myös ylioppilaskoetta silmällä pitäen.

SAB208**Viesti puhuen ja kirjoittaen**

Kurssin teemat liittyvät luontoon, ympäristön tilaan ja luonnonsuojeluun. Harjoitellaan myös ylioppilaskokeessa tarvittavia tietoja ja taitoja.

SAB209**Projektikurssi**

Teatterin ja saksan kielen yhteinen ilmiökokonaisuus – katso tarkemmin pitkän saksan kurssin SAA09 kohdalta!

B3-SAKSA

Syventävät kurssit

SAB301

Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

Kurssilla tutustutaan saksan kielen alkeisiin ja harjoitellaan arkisia vuorovaikutustilanteita.

SAB302

Matkalla maailmassa

Kurssilla harjoiteltavat viestintätilanteet liittyvät erityisesti matkailuun ja jokapäiväiseen elämään.

Huom!

B-saksa opetetaan siten, että saksan lukiossa aloittavat opiskelijat suorittavat ensimmäisenä opiskeluvuotenaan SAB3 kurssit 1-2 (ensimmäisessä ja toisessa jaksossa), jonka jälkeen SAB3 ja SAB2 yhdistyvät. Opiskelija valitsee kolmannessa jaksossa saksaa SAB2 kurssin 1, neljännessä jaksossa SAB2 kurssin 2 ja viidennessä jaksossa SAB2 kurssin 3. Toisena opiskeluvuotenaan B-saksan opiskelija jatkaa saksaa SAB2-kurssilla 4. SAB3 siis sulautuu 3.kurssista lähtien SAB2:een, jonka jälkeen opiskelija opiskelee vain B2-saksaa.

B3-RANSKA

Syventävät kurssit

RAB301

Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

Kurssilla opiskellaan tervehtimään, hyvästelemään ja esittäytymään. Harjoitellaan kertomaan perusasioita itsestä ja kysymään vastaavia asioita keskustelukumppanilta. Opitaan selviytymään yksinkertaisista arkipäivän viestintätilanteista. Kurssilla painotetaan erityisesti oikean ääntämisen ja intonaation oppimista. Opetellaan tavallisimpien verbien preesenstaivutukset.

RAB302

Matkalla maailmassa

Kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa arkipäivän viestintätilanteissa kuten matkalla, ravintolassa ja nähtävyyksiin tutustuttaessa. Opetellaan lisää verbimuotoja ja niiden käyttöä mm. matkailu- ja kahvilasanastojen avulla.

Huom! B-ranska opetetaan siten, että ranskan lukiossa aloittavat opiskelijat suorittavat ensimmäisenä opiskeluvuotenaan RAB3 kurssit 1-2 (ensimmäisessä ja toisessa jaksossa), jonka jälkeen RAB3 ja RAB2 yhdistyvät. Opiskelija valitsee kolmannessa jaksossa ranskaa RAB2 kurssin 1, neljännessä jaksossa RAB2 kurssin 2 ja viidennessä jaksossa RAB2 kurssin 3. Toisena opiskeluvuotenaan B-ranskan opiskelija jatkaa ranskaa RAB2-kurssilla 4. RAB3 siis sulautuu 3. kurssista lähtien RAB2:een, jonka jälkeen opiskelija opiskelee vain B2-ranskaa.

*Syventävät kurssit***VEB301****Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen**

Kurssin painopiste on ääntämisen ja kirjaimiston oppimisessa. Kurssilla opitaan esittäytymään, tervehtimään, esittämään yksinkertaisia kysymyksiä ja vastaamaan niihin. Opiskellaan lukemaan ja kirjoittamaan kirjaimet.

VEB302**Matkalla maailmassa**

Kurssin painopiste on puhumisen harjoittamisessa. Kurssin aihepiirejä ovat suku, ystävät ja muut ihmissuhteet sekä elämään liittyvät rutiinit. Opiskellaan peruskielioppirakenteita.

VEB303**Elämän tärkeitä asioita**

Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin. Jatketaan perusrakenteiden opiskelua.

VEB304**Monenlaista elämää**

Kurssilla tutustutaan venäläiseen elämänmenoon. Vahvistetaan tapakulttuurin osaamista ja jatketaan perusrakenteiden opiskelua tekemällä runsaasti suullisia harjoituksia.

VEB305**Hyvinvointi ja huolenpito**

Kurssin aiheina ovat erilaiset asumismuodot sekä terveys ja hyvinvointi. Opiskellaan perusrakenteita tekemällä runsaasti kuullun ymmärtämisen ja suullisen ilmaisun harjoituksia.

VEB306**Kulttuuri ja mediat**

Kurssin aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin. Jatketaan perusrakenteiden opiskelua.

VEB307**Opiskelu, työ ja tulevaisuus**

Pyritään ajankohtaisten aineistojen ja keskustelujen pohjalta tutustumaan nuorten asemaan eri maissa, haaveisiin ja mahdollisuuksiin vaikuttaa tulevaisuuteen. Aloitetaan lyhyen venäjän ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen.

VEB308**Yhteinen maapallomme**

Kurssilla tutustutaan eri maiden kulttuurisaavutuksiin, perinteisiin sekä niiden vaikutukseen nuorten elämässä nykyaikaisessa tieteen, tekniikan ja tiedotusvälineiden maailmassa. Jatketaan lyhyen venäjän ylioppilaskirjoituksiin valmistautumista. Kurssia ei voi suorittaa itsenäisesti.

*Syventävät kurssit***EAB301****Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen**

Kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

EAB302**Matkalla maailmalla**

Kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä.

EAB303**Elämän tärkeitä asioita**

Kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin

EAB304**Monenlaista elämää**

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

EAB305**Hyvinvointi ja huolenpito**

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

EAB306**Kulttuuri ja mediat**

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai -alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

EAB307**Opiskelu, työ ja tulevaisuus**

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin.

EAB308

Yhteinen maapallomme

Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta.

B3-ITALIA

Kaupunkitarjottimella:

IAB301-08

B3 – JAPANI

Kaupunkitarjottimella:

JPB3 01-03

B3-KIINA

Kaupunkitarjottimella:

KIB301-KIB303

PITKÄ MATEMATIIKKA

Kaikille yhteinen kurssi

MAY1

Luvut ja lukujonot

Pohditaan matematiikan merkitystä yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta. Kerrataan peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskenta. Vahvistetaan funktion käsitteen ymmärtämistä ja tutustutaan funktion kuvaajan piirtämisen mahdollistaviin teknisiin laitteisiin. Tutustutaan lukujonon käsitteeseen ja opetellaan ratkaisemaan erityyppisiin lukujonoihin liittyviä käytännön ongelmia.

Pakolliset kurssit

MAA02

Polynomifunktiot ja -yhtälöt

Käsitellään polynomifunktioita ja ratkaistaan toisen asteen polynomiyhtälöitä sekä tutkitaan ratkaisujen mahdollisia lukumääriä. Ratkaistaan korkeamman asteen polynomiyhtälöitä, jotka voidaan ratkaista ilman polynomien jakolaskua. Ratkaistaan yksinkertaisia polynomiepäyhtälöitä. Havainnollistetaan polynomifunktioita sopivilla teknisillä apuvälineillä.

MAA03

Geometria

Harjaannutaan hahmottamaan ja kuvaamaan tilaa sekä muotoa koskevaa tietoa sekä kaksi- että kolmiulotteisissa tilanteissa. Harjaannutaan muotoilemaan, perustelemaan ja käyttämään geometrista tietoa käsitteleviä lauseita sekä ratkaisemaan geometrisia ongelmia käyttäen hyväksi kuvioiden ja kappaleiden

ominaisuuksia, yhdenmuotoisuutta, Pythagoraan lausetta sekä suora- ja vinokulmaisen kolmion trigonometriaa.

MAA04

Vektorit

Tutustutaan vektoreiden peruskäsitteisiin. Tutkitaan kuvioiden ominaisuuksia vektoreiden avulla ja käytetään vektoreita geometrian ongelmien ratkaisussa. Opetellaan käyttämään teknisiä apuvälineitä vektoreiden tutkimisessa sekä suoriin ja tasoihin liittyvien sovellusongelmien ratkaisussa.

MAA05

Analyttinen geometria

Opiskellaan, kuinka analyttinen geometria luo yhteyksiä geometrinen ja algebrallisten käsitteiden välille. Omaksutaan pistejoukon yhtälön käsite ja opitaan tutkimaan yhtälöiden avulla pisteitä, suoria, ympyröitä ja paraabeleja. Syvennetään itseisarvokäsitteen ymmärtämystä ja opitaan ratkaisemaan tyyppiä $|f(x)| = a$ tai $|f(x)| = |g(x)|$ olevia itseisarvoyhtälöitä ja -epäyhtälöitä. Vahvistetaan yhtälöryhmän ratkaisemisen taitoja.

MAA06

Derivaatta

Kurssilla tutustutaan raja-arvon käsitteeseen jatkuvuuden ja derivaatan perustana. Derivaattaa sovelletaan funktion kulun ja ääriarvojen tutkimisessa. Derivaatan käsitteelle annetaan paljon huomiota. Käsitteen esittelyssä korostetaan, että derivaatta ilmaisee tutkittavan suureen muutoksen voimakkuutta eli muuttumisnopeutta.

MAA07

Trigonometriset funktiot

Kurssilla ratkaistaan trigonometrisia yhtälöitä, tarkastellaan trigonometrisia funktioita sekä tutustutaan näiden symmetria- ja jaksollisuusominaisuuksiin samoin kuin derivoituvuuteen. Lisäksi opitaan derivoimaan yhdistettyjä funktioita.

MAA08

Juuri- ja logaritmfunktiot

Tutustutaan juuri-, eksponentti- ja logaritmiyhtälöihin. Laajennetaan tarkasteltavien funktioiden joukkoa juuri-, eksponentti- ja logaritmfunktioilla sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia, derivoituvuutta ja käyttöä.

MAA09

Integraalilaskenta

Tutustutaan integraalifunktion käsitteeseen ja määritetään alkeisfunktioiden integraalifunktioita. Lasketaan pinta-aloja ja tilavuuksia määrätyn integraalin avulla sekä perehdytään muihin integraalilaskennan sovelluksiin.

MAA10

Todennäköisyys ja tilastot

Opiskelijat ohjataan tilastollisen aineiston käsittelyn eri vaiheisiin. Lasketaan eri tunnuslukuja, käytetään tarkoituksenmukaisia laskentaohjelmia ja tulkitaan eri tilastoja sekä niistä tehtyjä johtopäätöksiä. Tutustutaan klassisen ja tilastollisen todennäköisyyden käsitteeseen, näihin liittyviin laskusääntöihin ja todennäköisyyslaskennan sovellutuksiin. Lisäksi käsitellään sekä diskreettejä että jatkuvia jakaumia.

Syventävät kurssit

MAA11

Lukuteoria ja todistaminen

Tutustutaan logiikan alkeisiin. Tutustutaan todistusperiaatteisiin ja harjoitellaan todistamista. Tutustutaan lukuteorian peruskäsitteisiin ja tutkitaan alkulukuja sekä kokonaislukujen jaollisuutta ja yhteisiä tekijöitä.

MAA12

Algoritmit matematiikassa

Opitaan käyttämään algoritmista ajattelua, hyödyntämään nykyaikaisia matemaattisia välineitä sekä selittämään algoritmien toimintaperiaatteita. Ratkaistaan yhtälöitä iteroimalla ja numeerisesti. Tutkitaan polynomien jaollisuuksia sekä tekijöitä.

MAA13

Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi

Syvennetään differentiaali- ja integraalilaskennan teoreettisia perusteita. Tutkitaan funktioiden jatkuvuutta ja derivoituvuutta sekä täydennetään integraalilaskennan taitoja tarkastellen epäoleellisia integraaleja sekä soveltaen integraalilaskentaa todennäköisyysjakaumien tutkimiseen. Tutkitaan aidosti monotonisten funktioiden käänteisfunktioita. Laajennetaan lukujonojen tutkimista niiden raja-arvoihin sekä sarjoihin.

MAA14

Talousmatematiikka (kurssi järjestetään yhdessä lyhyen matematiikan kurssin kanssa (MAB6))

Kurssilla perehdytään erilaisiin taloudellisiin käsitteisiin sekä muun muassa rahoitus-, rahaliikenne-, laina-, kustannus- ja verotuslaskelmiin. Laskelmia tarkastellaan sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta.

MAA15

Kertauskurssi

Syvennetään ja yhdistellään aiemmin opittuja tietoja taitoja. Valmistaudutaan pitkän matematiikan ylioppilaskirjoituksiin kertaamalla keskeisiä kohtia.

LYHYT MATEMATIIKKA

Kaikille yhteinen kurssi

MAY1

Luvut ja lukujonot

Pohditaan matematiikan merkitystä yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta. Kerrataan peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskenta. Vahvistetaan funktion käsitteen ymmärtämistä ja tutustutaan funktion kuvaajan piirtämisen mahdollistaviin teknisiin laitteisiin. Tutustutaan lukujonon käsitteeseen ja opetellaan ratkaisemaan erityyppisiin lukujonoihin liittyviä käytännön ongelmia.

Pakolliset kurssit

MAB02

Lausekkeet ja yhtälöt

Harjaannutaan käyttämään matematiikkaa arkielämän ongelmanratkaisussa. Opetellaan ilmaisemaan suureiden välisiä riippuvuuksia lausekkeiden ja verrantojen avulla, muotoillaan ongelmia 1. ja 2. asteen

yhtälöiksi ja ratkaistaan niitä sekä laskennallisesti että graafisesti. Opetellaan käyttämään teknisiä apuvälineitä polynomifunktion tutkimisessa.

MAB03

Geometria

Opetellaan liittämään visuaalinen näkemys osaksi matematiikan opiskelua. Hahmotetaan kaksi- ja kolmiulotteista tilaa sekä piirretään tasokuvioita ja kolmiulotteisia kappaleita. Määritetään kuvioden ja kappaleiden pinta-aloja ja tilavuuksia. Syvennetään peruskoulussa opittuja geometrian taitoja yhdenmuotoisuuden, trigonometrian ja Pythagoraan lauseen sekä koordinaatiston käytössä.

MAB03 ja KU02

Arkkitehtuuri-ilmiö

Mab3-kurssia tarjotaan myös Arkkitehtuuri-ilmiön yhteydessä. Ilmiökokonaisuudessa suoritetaan kuvataiteen kurssi KU2 ja matematiikan kurssi MAB3. Noin puolet sekä kuvataiteen että matematiikan kurseista käytetään yhteiseen ilmiöön ja toinen puoli kurssien muihin sisältöihin. Ilmiöön voi osallistua vain valitsemalla molemmat kurssit. Lue tarkempi kuvaus kohdasta ilmiökokonaisuudet!

MAB04

Matemaattisia malleja

Harjaannutaan erilaisten funktioiden käyttöön matemaattisina malleina. Tutustutaan kahden muuttujan lineaarisiin yhtälöihin sekä epäyhtälöihin ja niiden ratkaisemiseen graafisilla tai numeerisilla menetelmillä. Harjaannutaan potenssi- ja eksponenttiyhtälöiden ratkaisemisessa. Tutkitaan lukujonoja ja summia. Sovelluksia valitaan arkielämän tilanteista - kaupan, talouden ja luonnontieteiden aihepiireistä.

MAB05

Tilastot ja todennäköisyys

Kurssilla perehdytään tilastotietojen keräämiseen, havainnollistamiseen ja tulkitsemiseen sekä tilastollisiin peruskäsitteisiin ja tunnuslukuihin laskennallisella ja graafisella keinoin. Tutustutaan korrelaation ja regressioon käsitteisiin. Tutustutaan todennäköisyyslaskennan perusteisiin ja laskulakeihin. Opetellaan laskeohjelmien tarkoituksenmukaista käyttöä.

MAB06

Talousmatematiikka

Kurssilla perehdytään erilaisiin taloudellisiin käsitteisiin sekä muun muassa indeksi-, rahaliikenne-, laina-, kustannus- ja verotuslaskelmiin. Laskelmia tarkastellaan sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta.

MAB06 ja YH02

Ihminen ja talous

Yhteiskuntaopin ja matematiikan yhteistyökurssi, joka vastaa matematiikan kurssia MAB6 ja yhteiskuntaopin kurssia YH2. Nämä kurssit on tarkoitettu erityisesti yhteiskuntaopin kirjoittajille, mutta ne ovat erittäin hyödyllisiä kaikille.

Yhteiskuntaopin taloustiedon kurssilla YH2 käydään läpi kurssin normaali sisältö, lisäksi talous- ja tilastoosaamista syvennetään kurssilla MAB6. Matematiikan osuudessa perehdytään laskennallisesti opittuihin teorioihin, malleihin ja käsitteisiin. Laajemmat laskennalliset tehtävät suoritetaan pääsääntöisesti pareitain tai pienryhmissä tunnilla, mutta myös perinteiset matematiikan tehtävät ovat tärkeä osa kurssia.

Opiskelijan tulee valita molemmat kurssit.

Syventävät kurssit

MAB07

Matemaattinen analyysi

Kurssilla tutustutaan polynomifunktion derivaattaan graafisin ja laskennallisin menetelmin. Opetellaan hyödyntämään derivaattaa polynomifunktioiden tutkimisen työkaluna.

MAB08

Tilastot ja todennäköisyys II

Kurssilla laajennetaan käsitystä teknologisoituvassa yhteiskunnassa tarvittavasta tilastollisesta matemaatiikasta. Harjoitellaan sopivien ohjelmistojen käyttöä tilastollisten aineistojen analysoimiseksi.

MAB10

Kertauskurssi

Kurssilla kerrataan lyhyesti pakollisten kurssien pääkohdat, harjaannutaan käyttämään muilla kursseilla opittuja tietoja ja taitoja monipuolisesti erilaisissa ongelmanratkaisutilanteissa. Harjoitustehtävinä käytetään suuressa määrin vanhoja ylioppilaskoetehtäviä.

BIOLOGIA

Kurssien opiskelemisesta: Valtakunnallisia pakollisia kursseja ovat BI01 ja BI02. Pakolliset kurssit suoritetaan ennen syventäviä kursseja, kysy poikkeustapauksissa neuvoa opettajalta. Syventäviä kursseja on kolme, joista BI03 on suoritettava ennen BI05-kurssia. BI4 on ihmisen biologian kurssi, joka tukee psykologian ja terveystiedon opintoja.

Pakolliset kurssit

BI01

Elämä ja evoluutio

Kurssilla perehdytään elämän syntyyn ja kehitykseen alkusolusta monimuotoiseksi eliökunnaksi. Keskeistä on ymmärtää evoluution voima: miten eliölajit muuttuvat ja miten syntyy uusia lajeja. Kurssi kehittää tieteellistä maailmankuvaa, opettaa tiedonhakua, tulkintaa ja yhteistyötaitoja. Kurssilla tehdään pienimuotoinen kokeellinen/ havaintoihin perustuva työ parin kanssa.

BI02

Ekologia ja ympäristö

Kurssilla tutkitaan miten luonto toimii ja miten ihminen vaikuttaa sekä myönteisesti että kielteisesti ympäristöön. Ekologian perusteiden ja elämän monimuotoisuuden merkityksen ymmärtäminen ovat elinehto ihmislajin tulevaisuudelle. Kurssilla tehdään itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa pienimuotoinen ekologiaa tai ympäristön tilaa koskeva tutkimus tai kehittämisprojekti.

Syventävät kurssit

BI03

Solu ja perinnöllisyys

Kurssilla perehdytään solun rakenteeseen ja toimintaan. Tärkeänä teemana on perinnöllisyys: millainen molekyyli DNA on, miten se vaikuttaa solussa ja miten perinnöllinen tieto siirtyy eteenpäin sukupolvelta toiselle. Tavoitteena on ymmärtää solun ja perinnöllisyyden merkitys eliömaailman evoluutiossa ja eliömaailman monimuotoisuuden kannalta.

BI04

Ihmisen biologia

Kurssilla perehdytään ihmisen evoluutioon ja ihmisen elämänkaaren syntymästä elämänkaaren loppuun. Tavoitteena on ymmärtää miten eri elimistöt ja elimet yhteistoiminnassa palvelevat kehon hyvinvointia. Elintoimintoja säädellään monella tavalla ja myös ihminen voi itse säädellä kehonsa toimintoja ja vaikuttaa terveyteensä. Kurssi tukee terveystiedon ja psykologian opintoja.

BI04

Improvisaatio TAN1_Keho + Ihmisen biologia BI04_Keho 2. jakso

2. jaksolla toteutettavalla TAN1_Keho-BI4_Keho- kurssien yhdistelmässä opiskellaan yhteisten teemojen avulla oman kehon toimintaa käytännössä ja teoriassa. Yhteisillä rajapinnoilla pyrimme saattamaan teoriaa käytännöksi, vahvistamaan kokemuksellista oppimista sekä antamaan tietotaitoa liikkua omaa kehoa kuunnellen ja pitää huolta fyysisestä toimintakyvystä. Valitse sekä TAN1_Keho että BI4_Keho.

BI4 Ihmisen biologia -kurssilla keskitytään ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan: ihmisen kehon toiminta elämänkaaren eri vaiheissa, lisääntyminen sekä perimän ja ympäristön merkitys ihmisen terveyteen ovat kurssin sisältöjä. Kurssilla tarkastellaan elimistön kykyä sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan.

TAN1 Tanssi-improvisaatiokurssin keskeisenä sisältönä on tanssin peruselementtien kokemuksellinen harjoittelu. Kurssilla havainnoidaan omaa ja toisen liikettä ja tarkastellaan kehon toimintaa luovan ilmaisen välineenä. Kurssi pyrkii tukemaan oman kehonkuvan ja persoonallisen liikeilmaisun löytämistä: sitä, miten opiskelija oppii huomioimaan kehon rakenteen ja liikkumisen periaatteet omassa tanssi-ilmaisussaan.

BI05

Bioteknologia

Bioteknologiaa hyödynnetään monessa arjen toiminnassa leipomisesta oluen panoon ja jätteiden käsittelyyn. Toisaalta geenimuunnellut elintarvikkeet, geenihoidot ja DNA:n hyödyntäminen rikostutkinnassa ovat myös arkea nykymaailmassa. Kurssin tavoitteena on antaa perustiedot bioteknologiasta ja valmiudet osallistua keskusteluun geeniteknologian käytöstä.

BI07

Biologian kertauskurssi

Kerrataan kaikkien biologian kurssien sisältöjä. Perehdytään perusteellisesti yo-kokeiden tehtäviin vastaamiseen ja opetellaan sähköisten oheisohjelmien, Libreofficen ja Gimpin, käyttöä, harjoitellaan diagrammien ja kuvien piirtämistä.

MAANTIEDE

Pakollinen kurssi

GE01

Maailma muutoksessa

Kurssi perehdyttää muuttuvan maailmaan, eri alueiden ongelmiin ja myös myönteiseen kehitykseen. Kurssin aikana seurataan ajankohtaisuutisointia eri puolilta maailmaa ja hahmotetaan globaaleja riskialueita sekä luonnonriskien, ympäristöriskien että ihmiskunnan riskien kannalta. Kurssilla perehdytään maailman valtioihin eri, opitaan tiedonhakua ja tulkintaa sekä tutkitaan yhdessä sekä laaditaan maantieteellisiä esityksiä.

GE02

Sininen planeetta

Luonnonmaantieteen kurssi tarkastelee planeetta Maata toimivana kokonaisuutena. Keskeistä on ymmärtää maapallon eri alueiden vaihtelevia luonnonoloja: miten Auringon ja Maan sisäinen energia aikaansaavat erilaisia ilmiöitä eri alueilla, rankkasateita ja kuivuutta, hirmumyrskyjä, korkeita vuoristoja, joilla voi tapahtua maanjäristyksiä tai maanvyöryjä ja eroosiota. Kurssin tavoitteena antaa valmiuksia luonnonmaisemien tulkintaan.

GE03

Yhteinen maailma

Kulttuurimaantieteen kurssilla tarkastellaan miten ihminen on ottanut sinisen planeetan käyttöönsä. Keskeisiä aiheita ovat väestönkasvu, muuttoliikkeet, kaupungistuminen ja kulttuurien kehittymiseen vaikuttaneet tekijät sekä luonnonvarojen käyttö. Tavoitteena on ymmärtää, mitkä tekijät vaikuttavat maapallon eri alueiden kehityserojen taustalla, ja perehdyttää ihmismaantieteellisen tiedon käyttöön yhteiskunnassa ja arkielämässä. Kurssi tukee historian ja yhteiskuntaopin opintoja.

GE03/ HI06

Maailmat kohtaavat

Kurssi on suunnattu ja suunniteltu maantieteen ja historian sekä yhteiskuntaopin yo-kirjoittajille. Kurssi tarjoaa kummastakin oppiaineesta syventävää tietoa ja laventaa näkökulmia maailman historiaan ja nykytilaan. Kurssilla tarkastellaan maailman eri kulttuureita ja niiden kohtaamisia sekä maantieteen että historian näkökulmista monipuolisesti. Kurssilaiset perehtyvät maailman eri kulttuurialueisiin, vertailevat niitä ja laativat esityksiä/ tutkielman valitsemastaan alueesta. Kurssilla tehdään myös vierailuja ja kutsutaan vierailijoita koululle. Opiskelija voi suorittaa joko historian HI06 tai maantiedon GE03 kurssin, tai molemmat.

GE04

Geomedia

Kurssi perehdyttää aiemmilla kursseilla hankittujen maantieteellisten tietojen ja taitojen soveltamiseen. Kurssilla tehdään aluemaantieteellinen tai maantieteellistä koskeva ilmiötä koskeva tutkielma, vaihtoehtoisesti opiskelija voi tehdä myös osallistumis- ja vaikuttamisprojektin. Kurssin tärkein anti geomedian monipuolisen käytön opettelu: karttojen ja diagrammien laadinta ja tulkinta sekä paikkatieto-ohjelmien käyttö. Kurssilla tutustutaan myös maantieteilijöiden mahdollisiin työtehtäviin.

GE06

Maantieteen kertauskurssi

Kerrataan kaikkien maantieteen kurssien sisältöjä. Perehdytään perusteellisesti sähköisten yo-kokeiden tehtäviin vastaamiseen ja harjoitellaan oheisohjelmien, Libreofficen ja Gimpin, käyttöä, harjoitellaan diagrammien ja kuvien piirtämistä.

Kurssien suoritusjärjestys: Pakollisen kurssin jälkeen suositellaan kursseja numerojärjestyksessä.

Pakollinen kurssi

FY01

Fysiikka luonnontieteenä

Kurssin tarkoituksena on osoittaa fysiikan kokeellinen luonne sekä mihin fysiikkaa tarvitaan ja mitä fysiikan opiskelulla on saavutettavissa. Kurssilla käsitellään mm. maailmankaikkeuden ja aineen rakennetta sekä niiden suuruusluokkasuhteita. Lisäksi tutustutaan liikkeeseen sekä voimaan liikkeen muutoksen aiheuttajana. Kurssilla opiskellaan pääsääntöisesti pienryhmissä ja kokeellinen työskentely on oleellinen osa kurssia.

Syventävät kurssit

FY02

Lämpö

Kurssilla tutustutaan mekaanista energiaa sekä lämpöä koskeviin käsitteisiin ja tarkastellaan termodynaamiseen tilaan liittyviä ilmiöitä ja lakeja. Lämpöopin keskeisten käsitteiden avulla tutustutaan myös energiantuotannon eri ratkaisuihin kestävän kehityksen näkökulmasta. Kurssilla opiskellaan pienryhmissä sekä keskustelemalla opettajajohtoisesti. Kokeellinen työskentely on oleellinen osa kurssia.

FY03

Sähkö

Tällä kurssilla tutustutaan sähköön liittyviin ilmiöihin. Kurssilla käsitellään tasavirtapiirejä sekä sähköstaatiikkaa. Lakeihin ja malleihin tutustutaan kokeellisesti sekä simulaatioita apuna käyttäen, mutta myös matemaattisen mallintamisen taidot kehittyvät kurssilla. Kurssilla opiskellaan pienryhmissä sekä keskustelemalla opettajajohtoisesti. Kokeellinen työskentely on oleellinen osa kurssia.

FY04

Voima ja liike

Kurssilla syvennetään ensimmäiseltä ja toiselta kurssilta tuttujen mekaanisten mallien ja lakien käsitteitä sekä tutustutaan uusiin säilymlakeihin ja malleihin. Kurssilla opiskellaan pienryhmissä sekä keskustelemalla opettajajohtoisesti. Kokeellinen työskentely on oleellinen osa kurssia. Mittauksissa käytetään paljon tietokonepohjaisia mittausten menetelmiä, mutta myös perinteisiä mittausten menetelmiä.

FY05

Jaksollinen liike ja aallot

Kurssi on suoraa jatkoa neljännelle kurssille. Kurssilla käsitellään mekaniikkaa jaksollisen liikkeen näkökulmasta. Aaltoliikkeen avulla tutustutaan ääneen syntyyn ja musiikkiin. Keskeisliikkeen kautta tutustutaan gravitaatioon tarkemmin. Myös lääketieteellinen näkökulma on vahvasti esillä. Kurssilla matemaattisen mallintamisen taidot kehittyvät ja opitaan tekemään uudenlaisia koe- ja mittausten järjestelyjä. Kurssilla opiskellaan pienryhmissä sekä keskustelemalla opettajajohtoisesti. Kokeellinen työskentely on oleellinen osa kurssia.

FY06

Sähkömagnetismi

Kurssilla käsitellään erilaisia sähkömagnetismin liittyviä ilmiöitä. Staattinen ja muuttuva magneettikenttä sekä niiden lait ja mallit tulevat tutuiksi. Asioita käsitellään niin energian tuotannon kuin tietojen ja viestintäteknologian näkökulmasta. Kurssilla sivutaan hieman hiukkasfysiikkaa, mutta myös biologinen ja lääketieteellinen näkökulma tulee esille sähkömagneettisten aaltojen yhteydessä. Kurssilla opiskellaan

pienryhmissä sekä keskustelemalla opettajajohtoisesti. Kokeellinen työskentely on oleellinen osa kursseja. Kokeellisessa työskentelyssä painottuu aiempia kursseja enemmän tutkimuksellisuus.

FY07

(Aine ja säteily)

Kurssilla tutustutaan modernin fysiikan ja metafysiikan peruskäsitteisiin ja tarkastellaan niiden lomittumista toisiinsa. Käsitellyksi tulevat mm. kvantittuminen, aalto-hiukkan-dualismi sekä aineen ja energian ekvivalenssi. Samalla pohditaan havainnon, havaintojen käsitteellistämisen ja koko olemassaolon ongelmia. Kurssi antaa myös näkökulmia fysiikan ja kosmologian kehittymiseen. Kurssilla opiskellaan pienryhmissä sekä keskustelemalla opettajajohtoisesti. Kokeellinen työskentely tapahtuu mahdollisuuksien mukaan Helsingin Yliopiston F2K-laboratorion tiloissa.

Kurssia suositellaan otettavaksi yhdessä Filosofia 4 kurssin kanssa.

Soveltava kurssi

FY09

Kertauskurssi

Kurssilla kerrataan lukion fysiikan keskeiset asiat ja valmistaudutaan fysiikan ylioppilaskirjoituksiin. Kurssilla opiskellaan pienryhmissä sekä keskustelemalla opettajajohtoisesti.

KEMIA

Opiskelun eteneminen

KE1 on opiskeltava ennen syventäviä ja soveltavia kursseja. Syventävistä kursseista KE4 ja KE5 voi opiskella keskenään vapaassa järjestyksessä kun kurssit KE1 – KE3 on opiskeltu. Useita kemian kursseja opiskeleville suositellaan KE1- ja KE2- kurssien suorittamista 1. lukuvuotena. Osa kemian opetuksesta saataan järjestää yhteistyössä Helsingin Kuvataidelukion kanssa.

Kemian kursseilla opiskellaan vuoden 2016 opetussuunnitelman mukaisesti. Aikaisemman opetussuunnitelman mukaisten kurssien suorittaminen on mahdollista itsenäisenä opiskeluna.

Pakollinen kurssi

KE01

Kemiaa kaikkialla

Miksi vesi on maailman paras liuotin? Mikä alkuaine voisi olla Lemmium ja millaisia ominaisuuksia sillä on?

Kurssilla syvennetään peruskoulussa opittujen kemian perusasioiden ymmärtämistä: keskeisiä aiheita ovat alkuaineiden jaksollinen järjestelmä sekä aineiden ominaisuuksien peruspiirteet ja niiden selittäminen. Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti kemiallisen tiedon hankintaa havaintojen ja niistä heräävien kysymysten pohjalta sekä vahvistetaan peruskoulussa saatuja turvallisen laboratoriotyöskentelyn pohjataitoja.

Syventävät kurssit

KE02

Ihmisen ja elinympäristön kemiaa

Kurssilla tarkastellaan kemian merkitystä hyvinvoinnin ja terveyden kannalta. Jatketaan 1. kurssin teemoja mutta nyt keskiössä ovat tavallisimmat orgaaniset yhdisteet: rakenteiden mallintaminen ja analysointi erilaisten tiedonkäsittelytyökalujen avulla ja ominaisuuksien selittäminen rakenteen avulla. Kokeellisessa työskentelyssä harjoitellaan tavallisimpien työvälineiden ja reagenssien edistyneempää käyttöä. Tarkastellaan myös aineiden määriä ja opetellaan valmistamaan liuoksia.

KE03

Reaktiot ja energia

Miten valmistetaan aspiriinia? Miten niin $2+1 = 2$? Mihin katalyytti vaikuttaa? Mikä on kemian merkitys energiaratkaisujen ja ympäristön kannalta? Kurssilla opiskellaan teoriassa ja kokeellisesti erilaisia kemiallisia reaktioita sekä niihin liittyviä malleja, työtapoja ja käsitteitä, laitetaan kemian kielioppi kohdalleen ja opitaan käsittelemään kemiallista reaktiota matemaattisesti.

KE04

Materiaalit ja teknologia

Mihin MacGyver tarvitsi klemmariä, purkkapaperia ja tomaattia? Tutustutaan fysikaaliseen kemiaan ja materiaalitutkimukseen. Erityisesti perehdytään polymeerien ja metallien kemiaan, niiden ominaisuuksiin, käyttöön ja elinkaareen. Hapettumis-pelkistymisreaktiot ovat substanssin ydintä. Syvennetään KE1-kurssilla opittua jaksollisen järjestelmän ymmärtämistä ja ideoidaan kemiallisen ongelman ratkaisemista.

KE05

Reaktiot ja tasapaino

Mitä tarkoittaa titraus? Miten ammoniakkaa valmistetaan? Kurssilla tutkitaan monipuolisesti kemiallisia tasapainotiloja ja niihin liittyviä ilmiöitä luonnossa ja ihmiskehossa. Kemiallisten ongelmien laskennallinen ratkaiseminen vahvistaa myös matemaattisia taitoja. Tavoitteena on tehdä näkyväksi kemian merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa ja oppia tutkimustulosten ja -prosessien arviointia.

Soveltava kurssi

KE07

Kertauskurssi

Kurssilla syvennetään aikaisempia kemian tietoja ja pyritään muodostamaan kokonaiskuva eri kemian osa-alueista. Kurssilla pyritään varmistamaan, että hallitset sähköisessä ylioppilaskirjoituksessa vaadittavat TVT-taidot. Erityyppisiin kemian reaalikokeen kysymyksiin vastaamista harjoitellaan monenlaisten tehtävien avulla. Tavoitteena on myös auttaa saavuttamaan sellaiset kemian tiedot ja taidot, että on mahdollista jatkaa kemiaa soveltavien alojen opintoja korkeakouluissa. Kurssi arvostellaan suoritusmerkinnällä S/H. Sen saavuttamiseksi tulee palauttaa mahdolliset kurssitehtävät sovitun aikataulun mukaisesti ja osallistua aktiivisesti opetukseen.

*Pakolliset kurssit***UE01****Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä**

Kurssilla tarkastellaan uskontoa ilmiönä perehtymällä mm. nykyajan uskonnollisuuteen, sekularisaatioon, uskonnottomuuteen ja uskonnonvapauteen. Lisäksi kurssilla perehdytään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiin juuriin ja keskeisiin piirteisiin. Tarkastelun kohteina ovat pyhät kirjat, etiikka, elämäntapa ja suhde yhteiskuntaan eri puolilla maailmaa.

UE02**Maailmanlaajuinen kristinusko**

Kurssilla käsitellään katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen kristillisyyden syntyä, erityispiirteitä, eettistä ajattelua ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Tarkastelun kohteina ovat myös karismaattinen kristillisuus, kristillisperäiset uskonnot, ekumenia sekä ajankohtaiset kristinuskoon liittyvät kysymykset. Kurssilla tehdään vierailukäyntejä. Ensimmäisen jakson UE2 kurssilla on yhteistyötä HI4 ja UE4 kurssien kanssa. Kurssiin sisältyy osin omakustanteinen matka keskiajan Turkuun.

*Syventävät kurssit***UE03****Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä**

Kurssilla perehdytään Intian, Kiinan ja Japanin uskontoihin ja niiden vaikutuksiin kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Tarkastelun kohteena ovat hindulaisuus, jainalaisuus, sikhiläisyys, buddhalaisuus, kungfutselaisuus, taolaisuus ja shintolaisuus. Kurssilla pyritään tekemään vierailukäyntejä.

UE04**Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa**

Kurssilla tutustutaan Suomen uskontotilanteeseen ja suomalaiseen uskonnollisuuteen. Historian kautta tullaan tähän päivään ja pohditaan mm. miten uskonto näkyy julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa. Suomessa vaikuttavien uskonnollisten yhteisöjen lisäksi tarkastellaan uskonnottomuutta, uskontokritiikkiä ja uskonnotonta tapakulttuuria Suomessa. Ensimmäisen jakson UE4-kurssilla on yhteistyötä HI4- ja UE2-kurssin kanssa. Kurssiin sisältyy osin omakustanteinen matka keskiajan Turkuun.

UE05**Uskonnot tieteessä, taiteessa ja populaarikulttuurissa**

Kurssilla perehdytään uskonnon, taiteen ja populaarikulttuurin eri muotojen vuorovaikutukseen. Tarkastelun kohteina ovat uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri sekä uskonnollinen symboliikka ja myytit. Lisäksi tutustutaan muinaisuomalaisten uskontoon suomalaisessa kulttuuriperinnössä.

*Soveltavat kurssit***UE07****Katsomus ja etiikka-keskustelukurssi**

Kurssilla keskitytään käsittelemään erilaisia katsomuksia ja niiden eettisiä opetuksia ja periaatteita. Tämän lisäksi kurssilla käydään läpi niin yksilö- kuin yhteisöetiikkaan liittyviä kysymyksiä. Mielekkäitä kysymyksiä ovat esimerkiksi ihmisoikeudet, syntymään ja kuolemaan liittyvät eettiset ulottuvuudet, sodan ja rauhan etiikka sekä ympäristöetiikka. Kurssi toteutetaan keskustelukurssina. Opiskelijat voivat myös laatia alustuksia, jotka johdattavat käsiteltävään ja keskusteltavaan aiheeseen. Vierailut ja vierailijat sopivat hyvin kurssiin.

UE08

Kertauskurssi

Kurssilla kerrataan uskonnon pakollisten ja syventävien kurssien sisältöjä ja valmistaudutaan ylioppilas-kirjoituksiin.

USKONTO (ortodoksi)

UO01 ja UO02

Kurssit tarjotaan kampuskursseina.

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

Pakolliset kurssit

ET01

Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu

Kurssilla perehdytään erilaisiin maailmankatsomuksiin – esimerkiksi filosofisiin, poliittisiin, sekulaareihin, uskonnollisiin ja elämäntapoihin liittyviin – sekä niiden perusteisiin. Kurssilla paneudutaan myös kriittiseen informaationkäsittelyyn aina omien psykologisten ajatteluharjojen tunnistamisesta erilaisten instituutioiden ja medioiden toimintatapojen ymmärtämiseen.

ET02

Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä

Kurssilla tutustutaan erilaisiin ihmiskäsityksiin ja opitaan soveltamaan niitä muiden katsomuksellisten käsitteiden kanssa oman identiteetin rakentamiseen ja keskeisiin omiin hyvää elämää koskeviin kysymyksiin. Kurssilla pohditaan elämän merkityksellisiä valintoja, vertaillaan erilaisia hyvän elämän malleja sekä perehdytään ihmisoikeuksiin katsomuksellisen ajattelun perustana.

ET03

Yksilö ja yhteisö

Kurssilla tutustutaan yhteiskuntatutkimuksen perusteisiin kuten sosiaalisiin tosiasioihin, yhteiskunnallisiin rakenteisiin ja modernin länsimaisen yhteiskunnan erityispiirteisiin. Kurssilla ihmistä tarkastellaan sosiaalisena, yhteiskunnallisena ja yhteisöllisenä olentona. Kurssin tavoitteena on lisätä omaa ymmärrystä siitä, miksi maailma on yhteiskunnallisesti ja poliittisesti tänään tällainen kuin on – ja millaisia oletuksia sekä periaatteita tämän päivän poliittisen keskustelun taustalla on.

Syventävät kurssit

ET04

Kulttuurit katsomuksen muokkaajina

Kurssilla tarkastellaan kulttuurin käsitettä kaikessa laajuudessaan ja ihmistä kulttuurisena olentona sekä tutustutaan suomalaisen kulttuurin moninaisuuteen että historialliseen rakentumiseen. Kurssilla pohditaan sitä, missä määrin ajatuksemme, tapamme, toiveemme, itseymmärryksemme, sukupuolemmme jne. ovat kulttuurisesti rakentuneita. Kurssilla tarkastellaan myös kulttuurien välisiä suhteita, monikulttuurisuutta ja rasismia.

ET05

Katsomusten maailma

Kurssilla tutustutaan keskeisiin uskonnollisiin ja uskonnottomiin maailmankatsomuksiin sekä uskonnontutkimukseen ja -kriittikkiin. Kurssilla perehdytään uskontojen (eritoten monoteististen

uskontojen) sekä uskonnottomuuden historiaan ja nykypäivään, sekä ajankohtaisiin keskusteluihin esim. uskonnon, kulttuurin ja politiikan suhteesta, sekularisaatiosta ja fundamentalismista jne.

ET06

Teknologia, maailmankatsomukset ja ihmiskunnan tulevaisuus

Kurssilla käsitellään ihmiskunnan kehitystä lokaalisesta eläimestä globaaliksi olennoiksi, tässä ja nyt elävästä oliosta abstraktien ideaalien pohtijaksi. Kurssi matkaa Prometheus-myytistä teknoutopioihin ja -dystopioihin ja siinä käsitellään niin klassisen kuin populaarikulttuurinkin näkökulmia. Kurssilla tutustutaan tulevaisuuden tutkimukseen, teknologian ja ihmisen suhteeseen, tekoälyyn, transhumanismiin ja muihin ihmiskunnan tulevaisuuden skenaarioihin.

FILOSOFIA

Pakolliset kurssit

FI01

Johdatus filosofiseen ajatteluun

Kurssin tavoitteena on perehtyä filosofisen ajattelun perusvälineisiin sekä harjoitella niiden käyttöä. Näitä ovat keskeisesti abstrakti käsitteellinen ajattelu (mukaan lukien käsitteiden analysoiminen ja määrittely), väitteiden tunnistaminen, analysoiminen ja kriittinen arvioiminen, sekä johdonmukaisten argumenttien rakentaminen. Kurssilla tarkastellaan myös tietoa ja tiedettä filosofian näkökulmasta sekä sovelletaan opittua erilaisiin tiedonlähteisiin medioista koulun eri oppiaineisiin ja niiden edustamiin tieteenaloihin.

FI02

Etiikka

Kurssilla opitaan yleiset käsitteelliset välineet filosofiseen eettiseen pohdintaan sekä oman elämän valintojen ja merkityksen käsittelemiseen. Kurssilla käydään läpi niin moraalin liittyviä käsitteellisiä erotteluita kuin teorioita sekä pohditaan yksilökohtaisempia ja soveltavampia konkreettisia eettisiä kysymyksiä yksilön hyvän elämän edellytyksistä ympäristöetiikkaan.

FI02b

Ethics

Yhteistyö ENA5 -kurssin kanssa. Kurssin perusrunko on sama kuin FI2, mutta siihen liittyy yhteinen osuus ENA5 -kurssin kanssa, jossa perehdytään filosofiseen käsitteistöön sekä käsitellään filosofisen etiikan kysymyksiä englanninkielellä. Huom. kurssi on siis osin englanninkielinen, ei kokonaan. Valitse mielusti molemmat kurssit FI2 ja ENA5 samaan jaksoon.

Syventävät kurssit

FI03

Yhteiskuntafilosofia

Kurssilla perehdytään yhteiskuntafilosofian traditioon, sen keskeisiin käsitteisiin (mm. vapaus, oikeus, oikeudenmukaisuus, valta, demokratia, valtio) ja kysymyksenasetteluihin (yksilön ja yhteisön suhde, yhteiskuntajärjestyksen perusteet, yhteiskunnallisen vallankäytön oikeutus jne.). Kurssilla tutustutaan myös poliittiseen filosofiaan: aatteisiin ja ideologioihin sekä nykymaailmaan ja –kulttuuriin liittyviin ajankohtaisiin kysymyksiin (esim. talous, sukupuoli, globaali oikeudenmukaisuus).

FI04

Tieto, tiede ja todellisuus

Kurssilla perehdytään metafysiikan, yleisen tieto-opin sekä tieteenfilosofian keskeisiin filosofisiin erotteluihin ja kysymyksenasetteluihin. Kurssilla pohditaan sekä todellisuuden perimmäistä luonnetta että ihmisen suhdetta siihen. Tavoitteena on myös oppia arvioimaan erilaisia todellisuutta koskevia väitteitä, maailmaa koskevan tiedon luotettavuutta sekä eritoten eri tieteiden tapaa hahmottaa todellisuus. Kurssi on käsitteellisesti ja ajatuksellisesti kohtuullisen vaativa, joten se suositellaan valittavaksi vasta kolmantena opiskeluvuotena (esim. fi5:n voi aivan hyvin ottaa aikaisemmin).

FI04b

Yhteistyökurssi FY7 -kurssin kanssa. Kurssin perusrunko on sama kuin FI4, mutta siihen liittyy yhteinen osuus FY7 -kurssin kanssa, jossa perehdytään fysiikan ja metafysiikan yhteisiin kysymyksiin ja rajapintoihin. Yhteisessä osuudessa pohditaan mm. havainnon, havaintojen käsitteellistämisen ja koko olemassaolon ongelmia mm. kvantittumisen, aalto-hiukkas-dualismin, aineen ja energian ekvivalenssin sekä mittaamisen ongelman kautta. Suositus on valita molemmat kurssit. Huom. FY7 -kurssi voi olla haastava fysiikkaa vähemmän lukeneelle. Kysy tässä tapauksessa arviota FY7 -kurssin valitsemisen mielekkyydestä Risto Jokiselta.

FI05

Taidefilosofia / estetiikka

Kurssilla perehdytään taiteen ja kauneuden käsitteiden historiaan ja merkitykseen. Kurssilla käsitellään myös taiteellisen merkityksen, sen tulkinnan ja arvottamisen kysymyksiä, sekä taiteen ja moraalin välisiä kysymyksiä. Tavoitteena on myös oppia ymmärtämään tämän päivän taiteen haasteita niin suhteessa traditioon kuin tämän päivän yhteiskunnalliseen todellisuuteen. Mahdollisuuksien mukaan käsitellään myös yksittäisiin taiteenlajeihin liittyviä filosofisia kysymyksiä.

Huomaa myös!

ME04 & ME06 filosofiadokkari / -fiktio

ME4 (dokumentti) ja ME6 (fiktio) –kurseilla voi tehdä yhteistyöprojektin filosofian syventävien kurssien kanssa. Valitse siis em. mediakurssin kanssa samalla jaksolla oleva filosofian syventävä kurssi.

PSYKOLOGIA

Psykologian opiskelu aloitetaan ensimmäisellä kurssilla.

Pakollinen kurssi

PS01

Psyykkinen toiminta ja oppiminen

Ihmistä tarkastellaan biologisena, psyykkisenä, sosiaalisena ja kulttuurisena olentona. Kurssilla käsitellään ihmisen toimintaan vaikuttavia biologisia tekijöitä kuten hermoston rakennetta, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuten sosiaalistumista ja normien omaksumista. Lisäksi perehdytään opiskeluun ja oppimiseen, tunteisiin ja motivaatioon sekä psykologian tutkimuskohteisiin ja tutkimusmenetelmiin.

Syventävät kurssit

PS02

Kehittyvä ihminen

Kurssilla perehdytään kehityksen osa-alueisiin, erityisesti lapsuus- ja nuoruusiän psykologiaan ja niihin liittyvään teoria- ja tutkimustietoon. Tarkasteltavia kehityksen osa-alueita ovat mm. fyysinen, kognitiivinen, emotionaalinen ja psykososiaalinen kehitys. Kehityksen jatkuvuutta tarkastellaan koko elämänkaaren aikana ja erityisesti nuoruusiän minuuden ja minäkäsityksen, identiteetin, ajattelun ja sukupuoli-identiteetin kehitystä.

PS03

Tietoa käsittelevä ihminen

Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat kognitiiviset prosessit kuten tarkkaavaisuus, havaitseminen, oppiminen, muisti ja tietoisuus. Kurssilla käydään läpi myös hermoston perusrakenne ja sen toimintaa. Tavoitteena on, että opiskelija hyödyntäisi kurssilla saamiaan tietoja omaan oppimiseensa ja pystyisi paremmin arvioimaan ja kehittämään opiskelutaitojaan.

PS04

Tunteet, psyykinen hyvinvointi ja mielenterveys

Kurssilla perehdytään tunteiden muodostumiseen, tunnistamiseen ja kulttuurisidonnaisuuteen sekä tunteiden osuuteen psyykkisessä hyvinvoinnissa. Kurssin sisältönä ovat myös uni ja nukkuminen, stressi, kriisit ja kriisitilanteiden selviytymiskeinot. Kurssilla käsitellään myös mielenterveyden ongelmia ja niiden hoitokeinoja.

PS05

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Kurssilla tarkastellaan persoonallisuuden pysyvyyttä ja muuttuvuutta. Kurssilla käsitellään eri persoonallisuusteorioita ja niiden näkemyksiä persoonallisuuden muodostumisesta. Lisäksi tarkastellaan miten erilaiset tilannetekijät ja ryhmäilmiöt vaikuttavat yksilön toimintaan ja miten kulttuuri vaikuttaa persoonallisuuteen ja vuorovaikutukseen.

Soveltavat kurssit

PS07

Kertauskurssi

Kurssilla kerrataan psykologian kurssien ydinsisältöjä ja syvennetään psykologista tietoa. Tarkastelun kohteena ovat mm. psyykkistä toimintaa selittävät teoriat, psykologisen tiedon soveltaminen ja psykologian ylioppilaskokeen eri tehtävätyyppeihin perehtyminen.

PS08

Sosiaalipsykologian perusteet

Kurssin sisältönä on sosiaalinen vuorovaikutus yksilöiden ja ryhmien välisissä suhteissa. Kurssilla perehdytään mm. sosiaaliseen havaitsemiseen, omien ja toisten toiminnan syiden arviointiin sekä arvoihin ja asenteeseen ja niiden tutkimiseen. Ihmissuhteisiin ja ryhmien toimintaan vaikuttavina tekijöinä tarkastellaan lisäksi kiintymystä, valtaa, aggressiota ja konflikteja.

Pakolliset kurssit

HI01

Ihminen, ympäristö ja kulttuuri

Tarkastelee ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta sekä tämän tuloksena tapahtunutta kulttuuriympäristön rakentumista ja kehittymistä esihistoriasta nykyaikaan. Kurssilla tutkitaan globaalia kulttuuriympäristöä ihmisyhteisöjen elinkeinojen, teknologioiden sekä yhteiskunta- ja perherakenteiden näkökulmista.

HI02

Kansainväliset suhteet

Kurssi tarkastelee kansainvälisen politiikan keskeisiä tapahtumia, taustoja ja muutoksia 1800-luvun lopulta nykypäiviin. Kansainvälisen politiikan ilmiötä analysoidaan esimerkiksi aatteellisen, taloudellisen ja valtapoliittisen kehityksen näkökulmasta. Toisessa jaksossa teemme yhteistyötä ENA04-kurssin kanssa. On suotavaa, että opiskelija valitsee HI02Brexit sekä ENA04Brexit –kurssit.

HI03

Itsenäisen Suomen historia

Kurssilla käsitellään Suomen historian keskeisiä poliittisia, yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja taloudellisia muutosprosesseja ja kehityslinjoja 1800-luvun puolivälistä nykypäivään. Suomen historia liitetään myös osaksi laajempaa eurooppalaista ja globaalia kehystä.

HUOM! Syksyllä 2018 järjestetään HI03-kurssi, jonka yhteydessä opiskellaan Suomen ja Baltian maiden historian yhtäläisyyksiä ja eroja viimeisen sadan vuoden aikana. Kurssiin kuuluu matka Liettuaan, Latviaan ja Viroon. Matka on osin omakustanteinen.

Syventävät kurssit

HI04

Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys

Kurssi tarkastelee yhteiskunnallisen ajattelun, aatteiden ja ihmisoikeuksien kehittymistä sekä myyttisiä, uskonnollisia ja tieteellisiä maailmanselityksiä antiikista nykypäivään. Kurssilla perehdytään kulttuuriin, taiteeseen ja tieteeseen oman aikansa ilmentäjinä Euroopassa. Ensimmäisen jakson kurssilla tehdään yhteistyötä uskonnon UE02- ja UE04 -kurssin kanssa. Kurssiin sisältyy osin omakustanteinen matka keskiajan Turkuun.

HI05

Ruotsin itämaasta Suomeksi

Kurssi tarkastelee Suomen kehitystä osana Itämeren alueen historiaa autonomian ajalle asti. Kurssilla perehdytään yhteiskunnan, talouden ja ympäristön lisäksi yhteisöjen ja yksilöiden väliseen vuorovaikutukseen, arjen historiaan ja ihmisten elämäntapaan sekä elinkeinoihin historian eri vaiheissa. Kurssilla syvennytään erityisesti lähiympäristön historian lähteisiin ja erilaisiin tutkimusmenetelmiin.

HI06

Maailman kulttuurit kohtaavat

Kurssilla perehdytään kulttuurin käsitteeseen ja kulttuurieroja koskevan ajattelun muutokseen sekä tarkastellaan, miten suhtautuminen eri kulttuureihin on vaihdellut ajattelun ja yhteiskuntien rakenteen muuttuessa. Kulttuuri ymmärretään kokonaisvaltaisena käsitteenä. Kurssilla tarkastellaan eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten kulttuurien kohtaamista ja vuorovaikutusta historian eri aikoina.

HI07 projektikurssi

Historian soveltavalla kurssilla HI7 perehdytään holokaustiin sekä sen taustoihin ja toteutukseen 1930-40-luvuilla. Kurssi on ilmiöpohjainen: siinä yhdistyvät historian, uskonnon sekä äidinkielen ja kirjallisuuden opetus. Kurssilla kehitetään monilukutaitoa hyödyntäen monipuolisesti erilaisia materiaaleja (mm. aikalaisdokumentteja, kirjallisuutta, elokuvia, kovalähteitä sekä ajankohtaisia mediatekstejä). Kotimaassa vierailaan mm. Helsingin synagogassa ja ulkomailla lukuisissa kohteissa. Kurssi sisältää pääosin omakustanteisen neljän päivän matkan Puolaan, Auschwitziin ja Krakovaan syys-lokakuussa. Kurssi toteutetaan yhteistyössä Kuvataidelukion kanssa. Kurssin toteutuminen on riippuvainen kaupungin myöntämästä kansainvälisen toiminnan tuesta.

YHTEISKUNTAOPPI

Pakolliset kurssit

YH01

Suomalainen yhteiskunta

Kurssi perehdyttää valtiolliseen ja yhteiskunnalliseen järjestelmään ja keskittyy erityisesti suomalaisen yhteiskunnan analyysiin. Keskeisiä näkökulmia ovat demokratia, yhteiskuntarakenteet, valta ja aktiivinen kansalaisuus. Kurssi innostaa myös itse vaikuttamaan opiskelijaa lähellä oleviin asioihin. Kurssilla harjoitellaan yhteiskunnan kriittistä ja analyttistä tarkastelua eri väestöryhmien ja yhteiskunnallisten toimijoiden kannalta.

YH02

Taloustieto

Kurssilla tutustutaan mikro- ja makrotalouden keskeisiin peruskäsitteisiin ja teorioihin. Tutustumme Suomen ja kansainvälisen talouselämän nykytilaan ja tulevaisuuden näkymiin. Kurssi ohjaa opiskelijaa ymmärtämään omaan kotitalouteen vaikuttavia taloudellisia ja poliittisia tekijöitä. Lisäksi kurssilla opitaan käytännönläheisiä taloudellisia taitoja ja pohditaan taloudellisten päätösten eettistä puolta. (Huomaa myös MAB6 kanssa yhteistyössä järjestettävä YH2-kurssi)

YH03

Suomi, Eurooppa ja globaali maailma

Kurssi perehdyttää Euroopan taloudelliseen ja poliittiseen yhdentymiseen ja yksittäisen kansalaisen asemaan yhdentyvässä Euroopassa ja globalisoituvassa maailmassa. Kurssin aikana opitaan seuraamaan ajankohtaisia maailman tapahtumia. Se kannustaa osallistumaan erilaisia kansainvälisen politiikan ilmiöitä koskevaan keskusteluun.

Syventävät kurssit

YH04

Kansalaisen lakitieto

Kurssilla perehdytään Suomen oikeusjärjestyksen ja oikeuden käytön perusasioihin. Tutustutaan tärkeimpiin oikeudellisiin sopimuksiin ja tiedon lähteisiin sekä paneudutaan tavanomaisten oikeusasioiden hoitamiseen.

YH07

Yrittäjyyskurssi: Music Café

Yrittäjyys on luovuutta, itsenäisyyttä, rohkeutta, riskinottoa ja oma-aloitteisuutta – kaikille kalliollaisille tuttuja asioita. Kurssi YH7 on Music Café ilmiökurssi, jolla perustetaan oikea kahvila vähintään päiväksi. Hanke on yksi kaupungin kurssitarjottimella ilmiökokonaisuuksista, ja mukaan kahvilaproggikseen otetaan opiskelijoita kaupungin eri lukioista. Music café -projektissa voi suorittaa kolmen eri oppiaineen kurssia yhtäaikaan: musiikin kurssi, yhteiskuntaopin yrittäjyyskurssi ja kuvataiteen kurssit. Voit myös valita oppiaineista vain kaksi. Kurssi valitaan kaupunkitarjottimelta.

TERVEYSTIETO

Pakollinen kurssi

TE01

Terveyden perusteet

Pakollisella kurssilla syvennetään perusopetuksen aikana opittua terveysosaamista ja ymmärrystä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Lisäksi opitaan tunnistamaan ja arvioimaan terveyden edellytysten toteutumista omassa elämässä, lähiyhteisöissä ja ympäristöissä sekä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Keskeistä on myös itsehoitovalmiuksien ja arjen terveysosaamisen kehittäminen, mielenterveyden suojaaminen sekä ajankohtaisten ja opiskelijoiden esille nostamien asioiden käsittely.

Syventävät kurssit

TE02

Ihminen, ympäristö ja terveys

Kurssilla tarkastellaan terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta voimavarana ja perehdytään sosiaaliseen kestävyteen osana kestävänsä tulevaisuuden tavoitteita. Keskeistä on myös tarkastella perimän ja ympäristöön liittyvien tekijöiden yhteyksiä ja vaikutuksia terveyteen ja toimintakykyyn.

TE03

Terveyttä tutkimassa

Kurssilla luodaan kokonaiskuvaa terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn historiallisista kehityslinjoista ja tulevaisuuden haasteista pääpiirteissään. Kurssilla vahvistetaan opiskelijan valmiuksia hankkia ja arvioida terveyteen liittyvää tutkimus- ja arkitietoa ja soveltaa terveysosaamistaan aktiivisena kansalaisena. Kurssilla perehdytään terveyteen vaikuttavien tekijöiden kriittiseen arviointiin ja pohditaan tutkimuksen ja päätöksenteon mahdollisuuksia terveyden edistämisessä lähiyhteisöissä, yhteiskunnassa ja globaalisti.

Soveltava kurssi

TE05

Terveystiedon kertauskurssi

Kurssin tavoitteina on kerrata terveystiedon 1, 2 ja 3 kurssien sisältöjä, syventää eri aihepiirien osaamista sekä valmistaa opiskelijaa ylioppilaskirjoituksiin. Kurssilla harjoitellaan ylioppilaskirjoituksissa mahdollisesti tarvittavia tietokoneohjelmia sekä essee-vastauksien kirjoittamista.

*Pakolliset kurssit***MU01 / vMU1****Musiikki ja minä**

Kurssilla tutustutaan monenlaiseen musiikkiin ja omaan muusikkouteen laulaen, soittaen, keskustellen ja musiikkia kuunnellen. Säveltämiseen ja oman musiikin tekemiseen tutustutaan erilaisten harjoitusten avulla. Laulutekniikan ja soittimien opiskelu aloitetaan alkeista, mutta kurssilla ehditään jo varsin pitkälle yhteismusisoinnissa. Jokaisen opiskelijan toivotaan kehittävän kurssilla nimenomaan niitä taitoja, joihin on tähän asti saanut vähiten harjoitusta.

MU02 / vMU2**Moniääninen Suomi**

Kurssilla perehdytään suomalaiseen taide, populaari -ja perinnesävelmusiikkiin käytännön musisoinnin ja kuuntelun avulla. Musiikin analysointiin haetaan tuntumaa ja työkaluja. Laulutekniikkaa kehitetään edelleen. Kurssilla voi keskittyä opiskelemaan mieleistään soitinta tai kokeilla monipuolisesti useampia instrumentteja.

MU02**Kirjeiden lumo / Betagande brev**

"Kirjeiden lumo" on teatterin, musiikin ja ruotsin kielen yhteinen ilmiöprojekti, jossa tutkitaan taiteilijuutta ja valmistetaan esitys autenttisista taiteilijoiden ja kulttuurivaikuttajien kirjoittamista kirjeistä. Opiskelijat säveltävät esitykseen musiikin. Teatteriesitystä esitetään projektin yhteistyökumppaneiden tiloissa sekä Helsingissä Rikhardinkadun kirjastossa että Suomen Tukholman-instituutissa.

Projektissa ovat mukana kurssit:

TEA3, 4, 5, 12

MU 02- Produktioon osallistumisesta voi saada MU02-kurssin lisäksi soveltavan kurssin itsenäisestä musiikillisesta työskentelystä.

RU soveltava kurssi

*Syventävät kurssit***MU03-04****Musaproggis**

Kurssilla (joka koostuu siis kahdesta kurssista, sekä 3. että 4. kurssi on valittava) valmistetaan musiikki-esitys, joka kattaa monipuolisesti tuttuja ja tuntemattomia tyyllilajeja. Opiskelijat suunnittelevat esityksen teeman ja valitsevat esitettävän ohjelmiston itse. Kurssilla voi keskittyä esim. laulamiseen tai laulaa ja soittaa useita instrumentteja, oman valinnan mukaan. Kaikentasoisille muusikoille löytyy sopivaa tekemistä. Kurssien 1 ja 2 pitää olla suoritettuna ennen musaproggikseen osallistumista.

*Soveltavat kurssit***MU05 / vMU5****Music Café**

MU5-projektikurssi on osa Music café -kurssikokonaisuutta. Music Café -ilmiössä opiskelija osallistuu oman musiikkikahvilan suunnittelemiseen ja toteuttamiseen. Ilmiö koostuu kolmesta eri kurssista: YH7 (yrittäjyyskurssi), MU5 (projektikurssi) ja KU2 (pakollinen). Ilmiöön voi osallistua valitsemalla kolmesta

kurssista vähintään kaksi. Music Café on yksi Helsingin kaupungin kurssitarjottimen ilmiökokonaisuuksista.

Oman musiikkikahvilan perustaminen on monelle unelma. Nyt on mahdollisuus rakentaa yhdessä ihka oikea, elävä kohtaamispaikka, missä kahvikupin äärellä voi ystävien seurassa kuunnella hyvää musiikkia. Kolmen eri oppiaineen kursseilla perustetaan kahvila ja kokeillaan yrittäjänä olemista, tuotetaan kahvilaan musiikkiohjelma ja suunnitellaan paikan visuaalinen tunnelma ja sisustus. Musiikin osuus koostuu omien biisien säveltämisestä ja sovittamisesta sekä esittämisestä kurssin aikana perustettavassa kahvilassa.

MULD06

Lukiodiplomi

Lukiodiplomissa on mahdollisuus osoittaa oma erityisosaaminen ja harrastuneisuus musiikissa. Diplomin muotona on joko musiikkiprojekti tai näytesalkku lukioaikaisista töistä, ja siihen kuuluu kirjallinen osio. Työn arvioi oman musiikinopettajan lisäksi koulun ulkopuolinen ammattilainen asteikolla 1–5. Diplomin suorittamisesta saa erillisen todistuksen ylioppilastodistuksen liitteeksi. Lukiodiplomin suorittaminen edellyttää vähintään neljän edeltävän musiikkikurssin suorittamista.

MU08

KUORO

Kuorossa lauletaan neliäänistä ohjelmistoa laidasta laitaan, se on oivallinen paikka harjoittaa laulutekniikkaa ja äänissä laulamisen taitoa. Vaikka työtä tehdään tosissaan, hyvä meininki on tärkeämpää kuin jalo äänenmuodostus. Pääsykoetta ei ole. Harjoitukset keskiviikkoisin klo 16.45–18, läpi lukuvuoden. Kuorosta saa kaksi kurssia/lukuvuosi.

MU09

KAMARIORKESTERI

Kamariorkesterissa soitetaan helppoa orkesterimateriaalia, ja se esiintyy lähinnä säestävänä kokoonpanona ainakin syksyn ja kevään lakkiaisissa sekä vanhojen tansseissa helmikuussa. Mukaan pääsevät kaikki orkesterisoitinten soittajat tasosta riippumatta. Harjoituksia järjestetään periodeittain ennen esiintymisiä.

MU06

Joulun keikkaputki

Joulu on muusikon kiireisintä aikaa myös Kallion lukiossa. Tällä toisessa ja osin kolmannessa jaksossa toteutettavalla kurssilla valmistellaan musiikkiesityksiä mm. joulujuhlaan sekä muihin joulun ajan lukuisiin tilaisuuksiin. Jokainen valitsee keikat kiinnostuksensa mukaan. Kurssi sisältää paljon itsenäistä harjoittelua ja treenaamista pienryhmissä. Tällä kurssilla pääset osallistumaan hienoihin kalliolaisiin perinteisiin ja myös uudistamaan niitä.

KUVATAIDE

Pakolliset kurssit

KU01

Kuvat ja kulttuurit (uusi ops)

Kokeillaan monipuolisesti kuvaamisen keinoja, työtapoja ja materiaaleja tavoitteena omakohtainen ja ennakkoluuloton kuvailmaisuus. Tarkastellaan visuaalisen kulttuurin ilmiöitä, kulttuuri-identiteettiä ja kuvan kieltä. Tutustutaan kuvan tulkintoihin, analysointitapoihin sekä kuvataiteen ajankohtaisiin ilmiöihin mm. taidemuseokäynneillä.

KU02

Ympäristö, paikka ja tila (v) / Muotoillut ja rakennetut ympäristöt (uusi ops)

Taiteellisen tutkimuksen kohteena on tila, ympäristö ja esinekulttuuri. Tutkitaan arkiympäristöä, arkkitehtuuria ja muotoilua vaihtelevin kuvallisin keinoin: maalaten, piirtäen, muotoillen. Kokeillaan tila-, ympäristö-, maa- tai yhteisötaidetta osana ympäristön kokemista ja suunnittelua.

KU02-kurssia tarjotaan myös Arkkitehtuuri-ilmion yhteydessä. Ilmiökokonaisuudessa suoritetaan kuvataiteen kurssi KU02 ja matematiikan kurssi MAB03. Noin puolet sekä kuvataiteen että matematiikan kursseista käytetään yhteiseen ilmiöön ja toinen puoli kurssien muihin sisältöihin. Ilmiöön voi osallistua vain valitsemalla molemmat kurssit. Lue tarkempi kuvaus kohdasta ilmiökokonaisuudet!

KU02-kurssin voi myös suorittaa osallistumalla Music cafe -kurssikokonaisuuteen. Music Café -ilmiössä opiskelija osallistuu oman musiikkikahvilan suunnittelemiseen ja toteuttamiseen. Ilmiö koostuu kolmesta eri kurssista: YH07 (yrittäjyyskurssi), MU05 (projektikurssi) ja KU02 (pakollinen). Ilmiöön voi osallistua valitsemalla kolmesta kurssista vähintään kaksi. Music Café on yksi Helsingin kaupungin kurssitarjottimen ilmiökokonaisuuksista. Oman musiikkikahvilan perustaminen on monelle unelma. Nyt on mahdollisuus rakentaa yhdessä ihka oikea, elävä kohtaamispaikka, missä kahvikupin äärellä voi ystävien seurassa kuunnella hyvää musiikkia. Kolmen eri oppiaineen kursseilla perustetaan kahvila ja kokeillaan yrittäjänä olemista, tuotetaan kahvilaan musiikkiohjelma ja suunnitellaan paikan visuaalinen tunnelma ja sisustus.

Syventävät kurssit

KU03 (vanha ja uusi ops)

Media ja kuvien viestit (v) / Osallisena mediassa (uusi ops)

Visuaalista mediakulttuuria opiskellaan valokuvauksen keinoin. Perehdytään kuvan rakenteen problematiikkaan, ja pohditaan sen suhdetta sisältöön. Valokuvauksen perusteet, kameran käyttö ja valokuvien muokkaaminen tulevat kurssilla tutuiksi. Kurssilla käytetään digitaalista valokuvausta, mutta saatetaan pistäytyä myös pimiössä ja tutustua perinteisen filmivalokuvauksen saloihin. Taitoja sovelletaan kuvaviestien tuottamisessa esim. taitto-, kuvasarja- ja montaaitehtävissä. Taitto- ja julkaisutehtävissä käytetään Adoben inDesign-ohjelmaa. Kokeillaan stop motion -animaation tekemistä animaatio-ohjelmilla.

KU04 (vanha ja uusi ops)

Taiteen kuvista omiin kuviin (v) / Taiteen monet maailmat (uusi ops)

Kurssilla tutustutaan kuva-analyysiin, taidehistoriaan ja -teorioihin. Eri aikojen kuvataiteen sisällöt ja ilmaisutavat tulevat tutuiksi ja rikastuttavat omaa kuvailmaisua. Taiteen tuntemusta syvennetään oman valitseman taidekuvan avulla, jota tutkitaan kuvallisesti ja kirjallisesti omaan prosessikirjaan. Taidekuvasta valmistetaan lopuksi kuvallinen "kommentti". Kurssilla opitut prosessityöskentelyn taidot antavat hyvän pohjan esim. lukiodiplomin suorittamiselle. Tämän kurssin voit suorittaa myös itsenäisesti verkkokurssina.

KU05

Nykytaiteen työpaja (vanha)

Uuden opin mukaan opiskeleville kurssi on Taiteiden välinen kurssi TA02

** Taiteiden yö. Kurssi on kuvataiteen ja tanssin yhteinen taiteiden välinen projekti. Ykköskampuksen kuvataiteen työpajassa tutkitaan ja tehdään porukalla kokeilevaa nykytäidettä. Valmistetaan visuaalinen performanssi Taiteiden yöhön. Tule mukaan Alppilan, Kallion ja Kuvataidelukion yhteiselle megakurssille!

** Verkkokurssi. Kurssin voi myös suorittaa verkkokurssina eikä ole riviin sidottu. Neuvottele opettajan kanssa.

Soveltava kurssi

KULD02

Lukiodiplomi / lopputyö

Kurssilla voi suorittaa joko kuvataiteen lukiodiplomin tai kuvataiteen lopputyön. Kuvataiteen lukiodiplomi suoritetaan Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti, ja siitä annetaan erillinen todistus. Kuvataiteen lopputyössä määrittää opiskelija itse aiheensa ja työskentelytapansa. Projekti voi ylittää oppiaineiden rajoja. Omasta työskentelystä tehdään portfolio.

LIIKUNTA

Pakolliset kurssit

1. Energiaa liikunnasta (LI01) (v LI1)

Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä. Opiskelija harjaantuu liikuntataidoissaan ja kehollisessa ilmaisussaan sekä saa tietoja ja kokemuksia fyysisten ominaisuuksien harjoittamisesta monipuolisesti. Opiskelija saa kokemuksia yhdessä liikkumisesta reilun pelin hengessä. Opiskelijan koettu liikunnallinen pätevyys vahvistuu uuden oppimisen, liikunnan tuoman ilon ja virkistyneen myötä.

Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat liikunnallisten perustaitojen soveltaminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen eri liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa opiskeluympäristön mahdollisuuksia monipuolisesti käyttäen. Kurssilla toteutettavat liikuntamuodot sovitaan opiskelijoiden toiveiden ja käytännön mahdollisuuksien mukaan.

2. Aktiivinen elämäntapa (LI02) (v LI5)

Tavoitteena on opettaa ja kannustaa opiskelijaa liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen sekä riittävän päivittäisen fyysisen aktiivisuuden saavuttamiseen. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään, että liikuntaharrastusten lisäksi toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia tukeva fyysinen aktiivisuus muodostuu arjen valinnoista ja pitkäkestoisen istumisen välttämisestä.

Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat fyysisten ominaisuuksien arviointi, hengitys- ja verenkiertoelimistöä kuormittava liikunta, lihaskuntoharjoittelu ja kehonhuolto. Opiskelijat ohjataan havainnoimaan arkisia toimintatapojaan ja valintojaan fyysisen aktiivisuuden ja terveyden näkökulmista. Opiskelijat saavat ohjausta ja palautetta liikunnallisen elämäntavan ja fyysisesti aktiivisen arjen toteuttamiseen.

Kurssilla toteutettavat liikuntamuodot sovitaan opiskelijoiden toiveiden ja käytännön mahdollisuuksien mukaan.

Syventävät kurssit

3. Terveystä liikkuen (LI03) (v LI2)

Kurssilla syvennetään erityisesti fyysiseen toimintakykyyn liittyviä taitoja ja tietoja. Kurssin tavoitteena on oman säännöllisen liikunnan edistäminen sekä fyysisten ominaisuuksien seuraaminen ja kehittäminen. Opettaja ohjaa liikuntaohjelman suunnittelua ja toteutusta. Liikuntasuunnitelmaa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan liikuntateknologiaa hyväksi käyttäen.

Kurssilla toteutettavat liikuntamuodot sovitaan opiskelijoiden toiveiden ja käytännön mahdollisuuksien mukaan.

4. Yhdessä liikkuen (LI04)

Kurssilla syvennetään erityisesti sosiaalisen toimintakyvyn osa-alueen taitoja ja tietoja. Kurssin tavoitteena on edistää opiskelijoiden sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Työtavoissa painottuu opiskelijaryhmän aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus ja yhteistoiminta. Kurssin sisältönä voi olla jokin yhdessä toteutettava liikunta, kuten vanhojenpäivän tanssit tai muu projektiluonteinen kokonaisuus.

5. Hyvinvointia liikkuen (LI05)

Kurssilla syvennetään erityisesti psyykkisen toimintakyvyn osa-alueen taitoja ja tietoja. Kurssin tavoitteena on tukea opiskelijan jaksamista ja lisätä opiskeluvireyttä rentouttavien ja elämyksellisten liikuntakokemusten kautta. Monipuoliset liikuntatehtävät mahdollistavat osallisuuden, liikunnallisen pätevyyden ja kehollisen ilmaisen kokemuksia.

Kurssilla toteutettavat liikuntamuodot sovitaan opiskelijoiden toiveiden ja käytännön mahdollisuuksien mukaan. Osa liikuntamuodoista voi olla maksullisia ja niiden kustannukset opiskelija maksaa itse.

Soveltava kurssi

6. Palloilukurssi (LI06) (vLi3)

Osaamistavoitteet

Kurssilla tutustutaan palloilulajeihin. Kurssin puitteissa järjestetään harjoituksia eri lajeista. Lajit sovitaan tarkemmin kurssilla.

Keskeiset sisällöt

Harjoituksissa keskitytään pelitaktisiin ja -teknisiin asioihin. Lajeja voi olla salibandy, jalkapallo, pesäpallo, kaukalopallo, lentopallo, sulkapallo, ultimate, käsipallo tai jokin muu palloilulaji. Kurssilla korostuu yhteishengen luonti, reilu peli sekä taito organisoida ja toiminta joukkueen jäsenenä.

OPINTO-OHJAUS

Pakolliset kurssit

OP01

Koulutus, työ ja tulevaisuus

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija saa lukio-opintojen aloittamiseen ja suorittamiseen sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvät keskeiset tiedot ja taidot. Kurssiin liittyen järjestetään mahdollisuuksien mukaan tutustumista työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin. Opinto-ohjauksen kurssilla käsitellään kaikille opiskelijoille yhteisiä, lukio-opintoihin, ylioppilastutkintoon, jatko-opintoihin, ammatti- ja urasuunnitteluun liittyviä kysymyksiä sekä kulloinkin lukio-opintojen kannalta ajankohtaisia asioita. Kurssin aikana opiskelijat laativat itselleen henkilökohtaisen urasuunnitelman. Kurssia ei voi suorittaa itsenäisesti.

OP02

Jatko-opinnot ja työelämä

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija kehittää edelleen itsetuntemustaan, perehtyy jatkokoulutuksen ja työelämän kannalta keskeisiin asioihin sekä tutustuu erilaisiin koulutusvaihtoehtoihin. Lisäksi opiskelija kehittää työelämätaitojaan sekä syventää työelämäntuntemustaan. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat jatko-opintomahdollisuuksiin tutustuminen Suomessa ja ulkomailla, työelämään tutustuminen, työnhakutaitojen lisääminen ja yrittäjyys. Lisäksi opiskelijat päivittävät henkilökohtaista urasuunnitelmaansa. Kurssilla käsitellään myös kulloinkin lukio-opintojen kannalta ajankohtaisia asioita.

KIRJALLINEN ILMAISU

Pakolliset kurssit

KILO1

Aloitamme kaunokirjallisuuden kirjoittamisen tutkimalla ulkoista ja sisäistä maailmaa. Saat kirjoittaa itsellesi läheisistä asioista ja kuulet toisten tekstejä. Saat omista teksteistäsi palautetta niin kavereilta kuin opettajaltakin. Etsimme yhdessä vahvuksiasi kirjoittajana.

KILO2

Kakkoskurssilla mennään kohti kielen monia keinoja. Kirjoitat riimejä, saundeja, esitettävää ja luettavaa runoutta. Runo on kirjallisuuden viltin ja persoonallisin olento. Omat rajasi kirjoittajana laajenevat. Ja saat kuunnella muita ja palautetta omista teksteistäsi.

Syventävät kurssit

KILO3

Tällä kurssilla mennään kohti oman minuuden sisuksia ja samalla synnytetään itsen ymmärtämisestä fiktiota. Tehtävät lähtevät kirjallisuuden olennaisista oivalluksista, itse päätät, miten niitä ratkaiset. Olet ajattelijana armoton ja kirjoittajana vapaa. Ja saat kuunnella muita ja palautetta omista teksteistäsi.

KILO4

Katse käännetään taiteen puoleen. Kurssilla lainataan, vierailaan, varastetaan, siteerataan ja inspiroidutaan. Intertekstuaalisuudesta ja taiteidenvälisyydestä tulee osa kirjoittajaminuuttasi. Ja saat kuunnella muita ja palautetta omista teksteistäsi.

KILO5

Ei ole lopputyökurssi, koska polkusi itsenäisenä kirjoittajana on alussa. Jos mielessä polttelee romaani, näytelmä, essee, käsikirjoitus, kokoelma, biisit tai mitä ikinä kirjoittamalla voi tehdä, on tämä sinulle. Saat lukuvuoden aikana ohjausta itsenäiseen kirjoittamiseen. Voit myös miettiä, yhdistätkö kirjoittamisen jonkin toisen taideaineen projektin osaksi. KIL5 ei vaadi riviä.

Soveltavat kurssit

KirjaKallio, osa 1: Kirjamessut PU08 + KIL08

KirjaKallio hoitaa jo seitsemättä kertaa Helsingin Kirjamessujen nuorten lavan suunnittelun ja toteutuksen. Kirjamessut-kurssi on kirjallisen ilmaisun ja puheilmaisun yhteistyöproduktio. Neljän messupäivän ajan lavallamme haastatellaan kirjailijoita, tehdään kuhunkin haastatteluun liittyvä puhetaide-esitys sekä toimitaan laajasti yhteistyössä messujen, kustantamojen, koulujen, viestinnän tekijöiden ja muiden kirjallisuustoimijoiden kanssa. Valitsemme kirjoja, hallinnoimme lavaa, käsikirjoitamme tapahtumia ja teemme reaaliaikaista viestintää. Messujen valmisteleva ja opastava työ tapahtuu ensimmäisessä jaksossa. Itse messut tapahtuvat 25.–28.10.2018. Messuilta saa työtodistuksen. Huomaa, että messutyö vaatii täsmällistä läsnäoloa. Suosittelemme, että valitset sekä KIL8- että PU8-kurssit.

Mikäli työskentelet sekä messujen valmisteluissa että niiden aikana Iskuryhmän hommissa, siitä saat kurssin. Tuottajamme ohjauksessa toimiva Iskuryhmä vastaa KirjaKallion tiedottamisen, julkisuuskuvan ja sometyön suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä yhteistyöprojekteista. Ynnä sammuttelee tulipaloja. Iskuryhmään ilmoittaudutaan tuottajalle heti messutyön käynnistyessä elokuussa 2018.

Kipaisepa sosiaaliseen mediaan, avaa KirjaKallio ja tule mukaan!

KirjaKallio, osa 2: KirjaKallio kautta vuoden PU09 + KIL09

Kun haluat tehdä KirjaKallion puitteissa kaikkea mahdollista kirjallisuuteen liittyvää, ties missä kiehtovassa yhteydessä, valitse KirjaKallio kautta vuoden. Tarjolla on kirjoittamista ja tekstintulkintaa, lavarunoutta, spoken wordia, juontamista, kirjallisia muotokuvia, kustannustoimittamista, artikkeleita, kritiikkejä, firmakeikkoja, järjestöjä, tilausrunoja, puheenvuoroja ja joka vuosi myös jotain uutta ja ennalta arvaamatonta. KirjaKallio tekee yhteistyötä ympäri kaupunkia, kustantamoita, teattereita, viestimiä, kirja-kauppoja, kirjastoja, hoitolaitoksia, museoita, päiväkoteja, suurlähetystöjä, oppilaitoksia. Kurseilla korostuu yksilöllinen (mutta ohjattu ja autettu) työ sekä uusissa ja erilaisissa ympäristöissä toimiminen. Myös oma-aloitteisuus on kultaa. Kerro ideasi. Edistetään sitä. Voit valita sekä KIL9 että PU9 tai toisen näistä. Kurssit sijaitsevat 1. jaksossa rivien ulkopuolella. Käytännössä työtä tehdään halki vuoden, elokuusta seuraavaan toukokuuhun.

KirjaKallio, osa 3: Rakkautta ja politiikkaa Kansallisteatterin Lavaklubilla PU10 + KIL10

KirjaKallion ja Suomen Kansallisteatterin yhteistyö jatkuu viime juhlavuoden jymymenestyksen jälkeen! Tuotamme Kansallisteatterin Lavaklubille sarjan tarinallisia iltoja, joissa kuullaan teidän 20 tarinaanne rakkaudesta ja politiikasta (yhdessä ja erikseen). Tarinan siemen voi olla pieni tai iso, kunhan se on oma ja jaettavissa. Vielä ei tarvitse tietää, ei rakkaudesta, ei politiikasta eikä oman tarinan aiheesta. Killin kurssilla mietimme ja rakennamme tarinaa yhdessä, puhiksen kurssilla se saa äänen ja voiman lavalle asti.

Kansallisteatteri arvostaa teidän ajatteluanne ja kykyänne tulkita ajatuksianne ja tarjoaa organisaationsa avun sekä lavan keskeltä Helsinkiä. Mukaan tarinoimaan saavat tulla myös muusikot, musiikinopettaja auttaa matkan varrella. Tähän produktion osallistuminen edellyttää molempien kurssien (KIL10 ja PU10) valitsemisen. KIL10 valitaan 1. jaksoon ja PU10 2. jaksoon. Esitykset Lavaklubilla ovat marras–joulukuun taitteessa.

KirjaKallio, osa 4: Oodi aukeaa! PU11 + KIL11

Kansalliskirjasto Oodi aukeaa vuoden 2018 lopussa. KirjaKallio on kutsuttu tekemään uuteen Oodiin avajaisohjelma nuorille lukijoille, wannabe lukijoille ja potentiaalisille lukijoille. Meillä on vapaat kädet suunnitella ohjelmaa, esiintymisiä ja kohtaamisia upouuteen kirjastotaloon. Olette mukana jo suunnitteluvaiheessa kirjaston työntekijöiden kanssa. Oodin tilat sallivat monenlaisia tapoja esiintyä ja olla läsnä. Samoin tämän kurssin puitteissa pohdimme ja suunnittelemme, miten Oodia ja mahdollisesti myös muita kirjastoja voi käyttää lukio-opiskeluun: paikkana, lähteenä, kohtauspaikkana, tietolaarina, taidealustana – sellaisena, mitä te tarvitsette ja haluatte. Oodiin osallistuminen edellyttää molempien kurssien (KIL11 ja PU11) valitsemista. Työ tehdään pääosin joulutammikuussa. Toinen kurseista sijaitsee riveillä, toinen rivien ulkopuolella.

Pakollinen kurssi

ME01

Median perusteet

Johdantokurssilla tutustutaan eri medioiden toimintatapoihin, ilmaiskeinoihin ja eettisiin pelisääntöihin. Kurssi on yhdistelmä omaa käytännön työtä ja mediassa vaikuttavien lainalaisuuksien tarkastelua. Opiskelijat tekevät kurssin aikana yleensä kaksi juttua, jotka toteutetaan lehti-, video- tai radiotöinä. Osa niistä toimitetaan yhteistyössä esimerkiksi Ylen, MTV3:n ja Helsingin Sanomien kanssa. Juttuja julkaistaan myös kurssin blogissa osoitteessa <https://kalliomedia123.wordpress.com>. Johdantokurssin keskeisiä teemoja ovat journalismi ja median etiikka, ideointi, näkökulman rajaaminen, haastattelu, videon tekeminen, kirjoittaminen sekä tekstin editointi. Tavoitteena on tehdä tarkkaa, rikasta ja koskettavaa journalismia, joka koukuttaa lukijat, katsojat ja kuuntelijat. Kurssiin kuuluu ainakin yksi vierailu, jonka kohteena on mediatalo tai vaikkapa mediaan liittyvä museo.

ME1-kurssin suorittamisen jälkeen opiskelija voi jatkaa median syventäville kursseille, jotka voi käydä haluamassaan järjestyksessä.

Syventävät kurssit

ME02

Journalistinen kirjoittaminen

Minkälainen juttu saa lukijan kiinnostumaan? Minkälaisia taitoja hyvän jutun kirjoittaja tarvitsee? Miten verkkoon kirjoittaminen eroaa printtijulkaisusta? Kurssilla opiskellaan ja harjoitellaan lehtikirjoittamista, tutustutaan eri juttutyyppeihin, toimitustyöhön ja journalistisen kirjoittamisen lähtökohtiin. Analysoidaan lehtijuttuja ja harjoitellaan erilaisten juttujen taustoittamista, haastattelun rakentamista ja jutun kirjoittamista. Kirjoitetaan joko yksi isohko, haastatteluun perustuva juttu tai muutama pienempi juttu ideasta julkaisuvalmiiksi tekstiksi. Tehdään yhteistyötä eri lehtien kanssa ja vierailaan toimituksissa.

ME03

Radiotyö

Radio on aistien mestaruussarja. Radio voi hyvin sekä verkossa että eetterissä. Radiokurssilla opiskellaan radiojournalismin, äänityksen, editoinnin ja studiotyöskentelyn perusteet. Kurssi huipentuu 2–3 hengen ryhmissä tehtäviin tunnin mittaisiin suoriin lähetyksiin. Jokainen opiskelija toimittaa myös oman journalistisen reportaasin ja editoi sen. Halki kurssin kuunnellaan juttuja ja lähetyksiä Suomesta ja maailmalta, verkosta ja eetteristä. Tutustutaan myös alan pelisääntöihin. Yhtä lailla tarkastellaan radion historiaa ja tulevaisuutta sekä tutkitaan omaa paikkaa ja mahdollisuuksia podcast-kentässä. Tehdään myös vierailu sekä yhteistyötä muiden radioalan oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa.

ME04

Dokumenttielokuva

Kurssilla opiskellaan dokumentaarista elokuvakerrontaa. Kurssin tavoitteena on, että opiskelija saa käsityksen dokumenttielokuvan monenlaisista muodoista ja löytää dokumentaarisen kerronnan mahdollisuudet omassa työssään. Kurssityönä suunnitellaan ja tehdään lyhyt dokumenttielokuva, journalistinen dokumenttiohjelma tai muu faktapohjaista audiovisuaalista kerrontaa hyödyntävä projekti. Kurssilla opetellaan videoiden kuvaamisen, äänittämisen, valaisemisen, leikkaamisen ja äänisuunnittelun perustaitoja.

ME4 -kurssilaisia rohkaistaan tekemään yhteistyötä VÄT 4 -kurssilaisten kanssa, jotka voivat vastata dokumenttielokuvan äänisuunnittelusta ja/tai musiikista.

ME05

Elokuva-analyysi

Kurssilla opiskellaan elokuvan ilmaisukeinoja ja elokuvan lukutaitoa: tutustutaan elokuvan lajityyppeihin ja harjoitellaan fiktiivisen elokuvan analyysia. Katsotaan ja avataan sekä fiktioelokuvia että dokumenttielokuvia. Hankitaan työkaluja oman elokuvakokemuksen syventämiseen: kukin opiskelija perehtyy valitsemaansa elokuvan osa-alueeseen oman kiinnostuksensa mukaan, ja työt näytteineen esitellään muulle ryhmälle. Tutustutaan elokuvatuotantoon vierailuin ja tapaamalla alan ammattilaisia.

ME06

Fiktioelokuva

Kurssilla opiskellaan fiktiivistä elokuvakerrontaa. Kurssityönä tehdään lyhyt fiktioelokuva tai esimerkiksi musiikkivideo, mainos, televisiosarjan osa tai muu fiktiivistä audiovisuaalista kerrontaa hyödyntävä teos. Syvennetään elokuvan ilmaisukeinojen tuntemusta ja elokuvanteon teknisiä taitoja.

ME6 -kurssilaisia rohkaistaan tekemään yhteistyötä VÄT 4 -kurssilaisten kanssa, jotka voivat vastata fiktioelokuvan tai musiikkivideon äänisuunnittelusta ja/tai musiikista.

Soveltavat kurssit

ME07

Elokuvakäsikirjoittaminen

Kurssilla opiskellaan elokuvakäsikirjoittamista. Käsikirjoittamisen taitoja harjoitellaan erilaisten tehtävien ja elokuva-analyysien avulla. Käydään läpi käsikirjoittajan työkaluja ja dramaturgisen kokonaisrakenteen hahmottamista. Kurssilla kirjoitetaan projektityönä yksin tai tiimissä synopsis ja käsikirjoitus lyhytelokuvaan tai muuhun audiovisuaaliseen teokseen.

ME08 Yle

Ylen ja Kallion lukion yhteistyö: sosiaalisen median tarinankerronta

Yhä useampi tarina kerrotaan perinteisten medioiden sijaan sosiaalisessa mediassa. Millainen sisältö koukuttaa YouTubessa, mikä kiehtoo Instagramissa, kuka nousee Snapchatissa? Miten tarina muuttuu ja kasvaa eri julkaisualustojen välissä? Miten yksityisestä kokemuksesta, intohimosta tai osaamisesta voi kasvattaa yleisen? Sosiaalisen median tarinankerronta -kurssi toteutetaan yhteistyössä Ylen kanssa. Kurssi tapahtuu 1. jaksossa ja sijoittuu Kallion omaan lukujärjestykseen. Opiskelu tapahtuu osin Kallion, osin Ylen tiloissa. Kurssilla rakennetaan tarinankerrontaa eri alustojen välillä yksin, pareina tai ryhmissä. Kurssin sisällöistä ja tunteista vastaavat Ylen eri osastojen ja produktioiden tuottajat. Työskentelyn tavoitteena on tutkia ja koetella omista intohimoista jopa ohjelmakokonaisuuksia. Ovet ovat auki, astu sisään, ryhdy töihin, avaa lisää ovia. Vastaavien kurssien kautta on syntynyt ideoita jatkokehitykseen ja ohjelmatuotantoon asti. Kurssille osallistuminen edellyttää vähintään ME1-kurssia tai muuten vahvaa media-alan harrastuneisuutta.

MELD05

Median lukiodiplomi

Mediadiplomikurssilla on mahdollisuus suorittaa Opetushallituksen valtakunnallinen lukiodiplomi, josta saatava diplomitodistus annetaan lukion päättötodistuksen liitteenä. Diplomityön aiheen ja välineen opiskelija valitsee itse yhdessä ohjaavan opettajan kanssa: työ voi olla esimerkiksi video, radio-ohjelma tai lehtiartikkeli. Työhön liittyy myös kirjallinen osuus, joka koostuu mediaelämäkerrasta ja työpäiväkirjasta. Mediadiplomi on itsenäinen mediatyö, joka tehdään ohjaavan opettajan valvonnassa ja sen arvioi ohjaavan opettajan lisäksi koulun ulkopuolinen media-alan ammattilainen. Diplomin ja kurssimerkinnän vaihtoehtona kurssin voi hyväksyttää median lopputyönä, jolloin siitä saa median soveltavan kurssin.

Pakolliset kurssit

PU01

Puheilmaisun perusteet

Kurssilla harjoitellaan esiintymisen, kuuntelemisen, oman asian ilmaisemisen ja vuorovaikutuksen perustaitoja. Harjoitellaan taitoa puhua ymmärrettävästi ja mielenkiintoisesti sekä taitoa kohdentaa oma sanottava ja pitää yllä kontaktia. Opetellaan taitoa perustella oma näkemys ja arvioida muiden perusteita. Käsitellään myös esiintymisjännitystä. Tavoite on tunnistaa ja hyödyntää oman ilmaisun vahvoja puolia sekä löytää rohkeutta ja iloa viestintään.

PU02

Esiintyminen

Kurssilla tutustutaan erilaisiin esiintymisen muotoihin, kuten vaikuttamaan pyrkivän puheen pitämiseen, lausuntaan, stand up -komiikkaan, spoken wordiin ja juontamiseen. Opetellaan puheen sisällön rakentamista, yleisön kiinnostuksen herättämistä ja ylläpitämistä, puheen elävöittämistä sekä puheella vaikuttamista. Harjoituskohteena on myös tunnetilojen välittäminen ja herättäminen erilaisia sanattoman viestinnän keinoja tutkien ja hyödyntäen.

Syventävät kurssit

PU03

Keskinäisviestintä

Kurssin tavoitteena on kehittää ihmissuhteisiin, opiskeluun ja työhön liittyviä vuorovaikutustaitoja. Harjoitellaan keskustelu-, väittely- ja neuvottelutaitoja sekä erilaisissa haastattelutilanteissa tarvittavia taitoja. Kehitetään taitoja kuunnella ja hyödyntää kuultua sekä taitoa erottaa havainnot ja tulkinnat toisistaan. Tarkastellaan myös tunteiden vaikutusta viestintään sekä keinoja ratkaista konflikteja.

PU04

Tarinankerronta

Kurssilla harjoitellaan kertomaan erilaisia tarinoita oman elämän tarinoista myytteihin, kansantaruista kauhujuttuihin, vitseistä valheisiin ja urbaaneista legendoista muistoihin. Tehdään improvisaatioharjoituksia sekä harjoitellaan valmiin tarinan muokkaamista omaan suulliseen muotoon. Kerrotaan sekä fiktiiviseen että reaalimaailmaan perustuvia tarinoita. Tarkastellaan toden ja kuvitellun rajaa. Opetellaan rikkaan kielen sekä erilaisten tyylien ja kertojanäkökulmien käyttämistä tarinankerronnassa. Kehitetään taitoa muokata tarinan rakennetta ja taitoa elävöittää kerrontaa. Tutustutaan tarinankerrontaan sekä taiteenlajeina että ihmisen tapana jäsentää maailmaa ja käyttää myös valtaa.

PU05

Puheilmaisun lopputyö eli erikoistumisopinnot

Kurssin tarkoitus on, että opiskelija syventää puheviestinnän osaamistaan valitsemallaan osa-alueella ja saa opintoihinsa yksilöllistä ohjausta. Erikoistumisopinnot eli lopputyön voi toteuttaa yksin, parityönä tai ryhmänä. Opinnot koostuvat työprosessista sekä tuotoksesta, joka voi olla mm. taiteellinen tai viihteellinen esitys, julkinen puhe, keskustelu, väittely, kuunnelma, tapahtuma, mediatyö tai tutkielma. Lopputyön voi tehdä myös yhteistyössä jonkin toisen oppiaineen kanssa.

PU07

Puheviestinnän kurssi esiintymistä jännittäville

Kurssi on tarkoitettu niille, joille puhuminen yleisön edessä tai ryhmätilanteessa on pelottavaa tai epämiellyttävää. Kurssilla tarkastellaan esiintymisjännitystä ja sen ilmenemismuotoja. Opetellaan keinoja lisätä uskallusta sekä keinoja jäsentää, ymmärtää ja työstää omaa jännitystä. Tehdään rentoutusharjoituksia ja totutellaan erilaisiin puhetilanteisiin kullekin sopivassa tahdissa. Tavoitteena on saada harjoitusten kautta uusia positiivisia puheilmaisukokemuksia. Kurssille otetaan korkeintaan 16 opiskelijaa. Huom.! PU7-kurssin voi valita, vaikka ei olisi opiskellut mitään muita puheilmaisun kursseja.

PU08 + KIL08 KirjaKallio, osa 1: Kirjamessut

KirjaKallio hoitaa jo seitsemättä kertaa Helsingin Kirjamessujen nuorten lavan suunnittelun ja toteutuksen. Kirjamessut-kurssi on kirjallisen ilmaisun ja puheilmaisun yhteistyöproduktio. Neljän messupäivän ajan lavallamme haastatellaan kirjailijoita, tehdään kuhunkin haastatteluun liittyvä puhetaide-esitys sekä toimitaan laajasti yhteistyössä messujen, kustantamojen, koulujen, viestinnän tekijöiden ja muiden kirjallisuustoimijoiden kanssa. Valitsemme kirjoja, hallinnoimme lavaa, käsikirjoitamme tapahtumia ja teemme reaaliaikaista viestintää. Messujen valmisteleva ja opastava työ tapahtuu ensimmäisessä jaksossa. Itse messut tapahtuvat 25.–28.10.2018. Messuilta saa työtodistuksen. Huomaa, että messutyö vaatii täsmällistä läsnäoloa. Suosittelemme, että valitset sekä KIL8- että PU8-kurssit.

Mikäli työskentelet sekä messujen valmisteluissa että niiden aikana Iskuryhmän hommissa, siitä saat kurssin. Tuottajamme ohjauksessa toimiva Iskuryhmä vastaa KirjaKallion tiedottamisen, julkisuuskuvan ja sometyön suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä yhteistyöprojekteista. Ynnä sammuttelee tulipaloja. Iskuryhmään ilmoittaudutaan tuottajalle heti messutyön käynnistyessä elokuussa 2018. Kipaisepa sosiaaliseen mediaan, avaa KirjaKallio ja tule mukaan!

PU09 + KIL09 KirjaKallio, osa 2: KirjaKallio kautta vuoden

Kun haluat tehdä KirjaKallion puitteissa kaikkea mahdollista kirjallisuuteen liittyvää, ties missä kiehtovassa yhteydessä, valitse KirjaKallio kautta vuoden. Tarjolla on kirjoittamista ja tekstintulkintaa, lavarunoutta, spoken wordia, juontamista, kirjallisia muotokuvia, kustannustoimittamista, artikkeleita, kritiikkejä, firmakeikkoja, järjestöjä, tilausrunoja, puheenvuoroja ja joka vuosi myös jotain uutta ja ennalta arvaamatonta. KirjaKallio tekee yhteistyötä ympäri kaupunkia, kustantamoita, teattereita, viestimiä, kirja-kauppoja, kirjastoja, hoitolaitoksia, museoita, päiväkoteja, suurlähetystöjä, oppilaitoksia. Kurseilla korostuu yksilöllinen (mutta ohjattu ja autettu) työ sekä uusissa ja erilaisissa ympäristöissä toimiminen. Myös oma-aloitteisuus on kultaa. Kerro ideasi. Edistetään sitä. Voit valita sekä KIL9 että PU9 tai toisen näistä. Kurssit sijaitsevat 1. jaksossa rivien ulkopuolella. Käytännössä työtä tehdään halki vuoden, elokuusta seuraavaan toukokuuhun.

PU10 + KIL10 KirjaKallio, osa 3: Rakkautta ja politiikkaa

Kansallisteatterin Lavaklubilla KirjaKallion ja Suomen Kansallisteatterin yhteistyö jatkuu viime juhluvuoden jymymenestyksen jälkeen! Tuotamme Kansallisteatterin Lavaklubille sarjan tarinallisia iltoja, joissa kuullaan teidän 20 tarinaanne rakkaudesta ja politiikasta (yhdessä ja erikseen). Tarinan siemen voi olla pieni tai iso, kunhan se on oma ja jaettavissa. Vielä ei tarvitse tietää, ei rakkaudesta, ei politiikasta eikä oman tarinan aiheesta. Killin kurssilla mietimme ja rakennamme tarinaa yhdessä, puhiksen kurssilla se saa äänen ja voiman lavalle asti.

Kansallisteatteri arvostaa teidän ajatteluanne ja kykyänne tulkita ajatuksianne ja tarjoaa organisaationsa avun sekä lavan keskeltä Helsinkiä. Mukaan tarinoimaan saavat tulla myös muusikot, musiikinopettaja auttaa matkan varrella. Tähän produktion osallistuminen edellyttää molempien kurssien (KIL10 ja

PU10) valitsemisen. KIL10 valitaan 1. jaksoon ja PU10 2. jaksoon. Esitykset Lavaklubilla ovat marras-joulukuun taitteessa.

PU11 + KIL11 KirjaKallio, osa 4: Oodi aukeaa!

Kansalliskirjasto Oodi aukeaa vuoden 2018 lopussa. KirjaKallio on kutsuttu tekemään uuteen Oodiin avajaisohjelma nuorille lukijoille, wannabe lukijoille ja potentiaalisille lukijoille. Meillä on vapaat kädet suunnitella ohjelmaa, esiintymisiä ja kohtaamisia upouuteen kirjastotaloon. Olette mukana jo suunnitteluvaiheessa kirjaston työntekijöiden kanssa. Oodin tilat sallivat monenlaisia tapoja esiintyä ja olla läsnä. Samoin tämän kurssin puitteissa pohdimme ja suunnittelemme, miten Oodia ja mahdollisesti myös muita kirjastoja voi käyttää lukio-opiskeluun: paikkana, lähteenä, kohtauspaikkana, tietolaarina, taidealustana – sellaisena, mitä te tarvitsette ja haluatte. Oodiin osallistuminen edellyttää molempien kurssien (KIL11 ja PU11) valitsemista. Työ tehdään pääosin joulutammikuussa. Toinen kurssi sijaitsee riveillä, toinen rivien ulkopuolella.

TEATTERI

Pakolliset kurssit

TEA01

Improvisaatio

Näyttelemisen perusedellytykset kuntoon. Keskeistä ovat oma-aloitteisuus, fyysinen harjoittelu ja kontaktissa toimiminen.

TEA02

Kohtausharjoittelu

Tekstityö, kohtausharjoittelu, näyttelijän fyysisyys roolihenkilön käytössä.

Syventävät kurssit

TEA03-5

Teatteriproduktio

Tehtävänä näyttelemine ja /tai jokin muu teatterin tekemisen osa-alue teatteriesityksessä. Lukuvuoden produktiot toteutetaan joko opettajan tai opetusharjoittelijan ohjaamina.

Teatterikurssit (3) TEA3, 4, 5 (arviointi: 4-10) * Saksan kurssi: 1 soveltava kurssi (arviointi 5)

"Kirjeiden lumo – Betagande brev"

on teatterin, musiikin ja ruotsin kielen yhteinen ilmiöprojekti, jossa tutkitaan taiteilijuutta ja valmistetaan esitys autenttisista taiteilijoiden ja kulttuurivaikuttajien kirjoittamista kirjeistä. Opiskelijat säveltävät esitykseen musiikin. Teatteriesitystä esitetään projektin yhteistyökumppaneiden tiloissa Helsingissä Rikhardinkadun kirjastossa että Suomen Tukholman-instituutissa.

Produktioon osallistumisesta voi saada MU02-kurssin lisäksi soveltavan kurssin itsenäisestä musiikillisesta työskentelystä.

Teatterikursseilla työstetään kirjeistä kokonaisuus, ja harjoitellaan se valmiiksi esitykseksi, joka viedään koulun ulkopuolisiin tiloihin. Esityskielinä ovat suomi ja ruotsi.

Kurssit: TEA3, TEA4, TEA5 (Arviointi 4-10)

TEA06.1

Näyttelijän harjoittelu

TEA07

Teatterin traditiot ja käytänteet

Tämän teoriakurssin tavoitteena on luoda opiskelijalle kokonaiskuva teatterin kehityksestä ja sen lainalaisuuksista. Keskeistä on havaita, kuinka varhaisempia teatteritraditioita hyödynnetään nykyisessä teatterin tekemisessä, kuinka nykyteatteri on muodostunut näiden traditioiden summana. Kurssilla käsitellään teatterin keskeisiä aikakausia ja suuntauksia käytännönläheisestä näkökulmasta. Tarkastelun kohteina ovat traditioiden käytänteet eli esim. näyttelemiseen ja skenografiaan liittyvät kysymykset sekä näytelmäkirjallisuus. Käsiteltäviä aiheita voivat olla mm. rituaaliteatteri, renessanssi-draama, klassismi, romantiikka ja realismi sekä modernin teatterin suuntauksat.

TEA08

Näyttelijän harjoittelun teoria

Tällä teoriakurssilla tutustutaan näyttelijän harjoittelun eri suuntauksiin ja merkittävimpien näyttelijäkouluttajien ajatuksiin harjoittelusta. Suurennuslasin alle laitetaan sekä historiallisia että tämän päivän harjoittelutapoja ja niiden kehittäjiä: psykorealismia, metodia, psykofyyminen harjoittelu; Konstantin Stanislavski, Jerzy Grotowski ja Anne Bogart, ja paljon muita. Käsiteltäviä aiheita ovat mm. suhtautuminen tunneilmaisuuksiin, ruumiintekniikat ja näyttelijän dramaturgia.

TEA09

Ohjaamisen teoria

TEA10/ vTEA11 Ohjaajan yksilöllinen harjoittelu

Ohjaamisen harjoittelua käytännössä. Näyttelijöinä toimivat kurssitoverit tai TEA2:n opiskelijat.

Soveltavat kurssit

LD08

Teatterin lukiodiplomi

Opiskelija valmistaa ryhmässä tai yksin teatteritaiteellisen oppinäytteen. Opiskelija valitsee itse aiheen, näkökulman ja toteuttamistavan. Jotta opiskelija voi osallistua diplomikurssille, vähintään kolme (mutta on suositeltavaa, että 5-6) teatterin kurssia tulee olla suoritettuina. Raati katsoo esityksen, käy opiskelijan kanssa keskustelun ja lukee opiskelijan itsereflektion, ja arvioi opiskelijan draamallisia ja teatteriilmaisullisia taitoja. Teatterin lukiodiplomin voi tehdä mm. näyttelijänä tai ohjaajana. Ohjaaja voi myös näytellä omassa esityksessään.

Saksan kielen ja teatterin yhteinen ilmiökurssikokonaisuus

Teatterin maailmaa saksaksi – Theater auf Deutsch

Kurssilla opettajina toimivat Annemari Untamala (teatteri) ja Hanna Saari (saksa). Kurssille otetaan 14 opiskelijaa. Ilmiökokonaisuuden yhteydessä suoritettavat kurssit (yhteensä 3):

Saksan kieli: Opiskelija saa lukemansa oppimäärän mukaisesti yhden soveltavan saksan kurssin (Arviointi S/H)

Pitkä saksa SAA09 "Saksankielinen kulttuuri" / Lyhyt saksa SAB27 "Kansainvälinen toiminta"

Teatteri: Opiskelija suorittaa ilmiökokonaisuudessa 2 teatterin kurssia

TEA2

TEA6

Tässä ilmiökokonaisuudessa opiskelija pääsee tekemään teatteria kansainvälisessä ympäristössä, ja kohtamaan saksan kielen taitoaan ja kulttuuritietouttaan autenttisesti. Kokonaisuuteen kuuluu kansainvälinen yhteistyöprojekti yhdessä frankfurtilaisen Gymnasium Riedbergin kanssa. Tämän ilmiön puitteissa teemme opiskelumatkan Frankfurtiin, jossa workshop-muodossa paneudumme teatterin maailmaan. Ilmiöön kuuluu myös, että keväällä 2019 saksalaisten ryhmä tulee vastaavalle vierailulle Suomeen.

Saksassa, Frankfurtissa olemme 29.10 (ma) – 2.11. (pe). Kevätlukukaudella vapun jälkeen 2019 saksalaiset tulevat vastavierailulle Kallion lukioon. Osallistumisedellytykset tähän kurssikokonaisuuteen:

-Olet suorittanut TEA1-kurssin

-Opiskelet saksaa lukiossa (lyhyttä tai pitkää saksaa)

(-> Etusijalla ne, jotka eivät vielä ole suorittaneet TEA2-kurssia ja saksan kielen opintojen kurssimäärä/menestys lukiossa)

Koulu osallistuu Saksan matkan kustannuksiin, mutta opiskelija maksaa osan matkastaan itse. Saksanmatkalla majoitus perheissä.

Projektissa mm.

- harjoitellaan roolityöskentelyä ja kohtaustyöskentelyä
- valmistetaan esityksiä
- tutustutaan saksankielisen kulttuurialueen teatteriin ja käydään teatterissa Frankfurtissa
- tutustutaan Frankfurtin nähtävyyksiin
- tutustutaan saksalaiseen arkielämään ja käytetään tietysti mahdollisimman paljon saksan kieltä käytännön tilanteissa!

"Keholliset monologit"

on tanssin ja teatterin ilmiöprojekti, jossa tutkitaan kokonaisvaltaista ilmaisua; liikettä ja puhetta yhdistäen. Opiskelijat valmistavat näyttelijöiden, tanssijoiden ja ohjaajien muodostamissa pienryhmissä teemallisia esityksiä.

Kurssit:

TEA 3, 4, 5

TA 5, 6, 7

TANSSI

Pakollinen kurssi

TAN01

Improvisaatio

Improvisaation osaamistavoitteena on tanssin peruselementtien (tila, aika, muoto, energia ja dynamiikka) ymmärtäminen osana liikkeen tuottamista ja improvisaatiota. Kurssin keskeisenä sisältönä on tanssin peruselementtien kokemuksellinen harjoittelu

Improvisaatio pyrkii tukemaan opiskelijan kehonkuvan ja oman kehon kielen löytämisessä osana tanssia. Yksi osaamistavoite on somatiikan ymmärtäminen osana tanssin opiskelua ja sitä kautta opiskelija oppii ottamaan huomioon kehon rakenteen ja liikkumisen periaatteet omassa tanssi-ilmaisussaan. Improvisaation avulla tehtävät harjoitteet auttavat opiskelijaa havainnoimaan ja analysoimaan omaa ja toisen liikettä, lisäksi tavoitteena on oppia havainnoimaan liikettä ja olemisen tapoja suhteessa ympäristöön. Kurssin tavoitteena on persoonallinen liikeilmaisuu.

Syventävät kurssit

TAN02

Akrobatia

Kurssin tarkoituksena on akrobatian perustaitojen harjoittaminen ja akrobaattisten taitojen ymmärtäminen osana tanssijuuttia ja esiintyjyyttä.

Fyysis-motoristen harjoitusten avulla on tavoitteena kehittää muun muassa koordinaatiota, tasapainoa ja rytmitajua. Ryhmässä käydään läpi kuperkeikat, käsilläseisonta, käärynpyörä, puolivoltti ja erilaisia pyramidiharjoituksia. Parityöskentelyn tavoitteena on oikeiden ja turvallisten tukiotteiden opettelu. Ketteryyttä ja rentoutta sekä painon jakautumista kehon eri osille harjoitellaan muun muassa syliin hypyillä ja kantamisilla. Näiden harjoitusten tavoitteena on opetella oikeanlaista liikevoimaa ja -rentoutta. Fyysisten ominaisuuksien lainalaisuutta opetellaan hyödyntämään myös omatoimisessa harjoittelussa. Tavoitteena on oppia työskentelemään vastuullisesti, oppia tukemaan paria sekä oppia luottamaan paritoverin apuun vaikeitakin liikesarjoja suoritettaessa.

TAN03

Nykytanssi

Kurssilla käydään läpi nykytanssin tekniikan perusteita. Tavoitteena on ymmärtää nykytanssin keskeiset suuntaukset ja harjoituskäytännöt. Painopiste on liikkeen kokemisessa ja kehon painon tuntemisessa sekä liikkeen ja musiikin vuorovaikutuksessa. Kurssin pyrkimyksenä on löytää kehon taloudellinen painonsiirto liikkuen eri tasoissa. Kurssin tavoitteena on teknisten taitojen lisäksi herkistyä liikkeen moniaistilliseen kokemiseen, perehtyä tanssilliseen ajatteluun ja ymmärtää se osana nykytanssia. Kurssilla harjoitellaan erilaisia tanssisarjoja, improvisoidaan ja tehdään erilaisten liikeaihioiden ja -ideoiden kautta myös opiskelijoiden omia liikesarjoja. Tavoitteena on nykytanssin ymmärtäminen osana tanssitaidetta ja opiskelijan esiintymistaidon laajentaminen. Liikkeen virtaavuus sekä erilaiset liikkumiset tilassa ovat kurssin keskeisiä sisältöjä. Nykytanssin kurssilla tutustutaan myös nykytanssin harrastusmahdollisuuksiin Helsingissä.

TAN04

Jazztanssi

Kurssin tavoitteena on rytmitajun ja liikemuistin kehittäminen sekä jazztanssin tekniikan omaksuminen. Oman kehon mahdollisuuksien löytäminen, kyky luoda omia liikkeellisiä jazztanssin kombinaatioita ja persoonallisen tanssityylin

etsiminen ovat kurssin keskeisiä sisältöjä ja oppimistavoitteita. Tavoitteena on erilaisten liikelaatujen kokeileminen, kehittäminen ja ymmärtäminen sekä tanssin ja musiikin yhteyden hakeminen. Kurssilla keskitytään myös mielikuvien hyödyntämiseen ja omien mielikuvien luomiseen tavoitellun illuusion aikaansaamiseksi. Tanssillisuuden löytäminen osana omaa liikeilmaisua ja tanssijuuttia on yksi kurssin osaamistavoite. Erilaisten harjoitteiden myötä pyrkimyksenä on tanssitietouden laajentaminen, esiintymistaidon kartuttaminen ja jazztanssin ymmärtäminen osana tanssitaidetta.

Soveltavat kurssit

TAN05

Koreografia

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii tanssiteoksen valmistamisessa vaadittavia koreografisia taitoja ja tietoja sekä taiteiden työtapoja. Tavoitteena on esiintymisvalmiuden oppiminen, sen harjoittaminen ja persoonallisen ilmaisutavan kehittäminen jo opitun tekniikan avulla. Opiskelija harjaantuu esiintymään niin yksilönä kuin ryhmän jäsenenä sekä kykenee analysoimaan omaa ja toisen liikettä. Kurssin yksi tavoite on, että opiskelija tottuu itsenäiseen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn niin harjoittelun aikana kuin esiintymistilanteissa. Kurssilla syvennytään koreografian tekemiseen, koreografisen prosessin

ymmärtämiseen sekä koreografiaan vaadittavien tanssin peruselementtien käyttöön osana omaa liikeilmaisua. Tavoitteena on kompositioharjoitteiden ymmärtäminen ja käyttö osana koreografian tekemistä. Opiskelija oppii arvostamaan omaa ja toisten taiteellista työtä sekä opiskelijan kyky toimia epävarmuudenkin keskellä vahvistuu.

TAN06

Produktio

Produktiokurssin tavoitteena on opiskelijälähtöisyyden korostaminen, yhteis- toiminnallisuuden edistäminen ja koulun yhteishengen lujittaminen. Työskentelytapa kurssilla riippuu produktion teemasta ja sen asettamista tavoitteista. Kurssin tavoitteena on esiintymisvarmuuden, rytmitajun ja tanssillisuuden kehittyminen. Produktiot ovat koko koulun yhteishenkeä yhdistäviä ja lujittavia tapahtumia, joissa opiskelija oppii arvostamaan omaa ja muiden työtä. Opiskelijat luovat uusia ilmiöitä ja osaavat toimia itsenäisesti, oma-aloitteisesti ja aloitteentekijöinä. Kurssi vahvistaa opiskelijan valppautta ja kykyä toimia epä- varmuudenkin keskellä. Tavoitteena on yhteistoiminnallisuuden edistäminen sekä tanssitekniikan ja esiintymistaitojen kehittyminen produktiossa vaadittavaan suuntaan.

TAN07

Produktion harjoittelu ja esittäminen

Tarkoitus on perehdyttää opiskelija tanssiteoksen harjoitteluun. Kurssi kattaa sekä produktion harjoitukset sekä läpimenot ja esitykset. Työryhmässä jaetaan sekä tiedottamiseen että esteettiseen ilmeeseen vaadittavat tehtävät, joita toteutetaan yhdessä ryhmässä. Kurssiin liittyy myös esityksen purku ja reflektointi. Tavoitteena on produktion pitkäjänteinen harjoittelu, esiintyminen, yhteistoiminnallisuuden edistäminen ja tanssillisuuden kehittyminen. Produktion myötä opiskelija oppii arvostamaan omaa ja muiden työtä, luoden uusia ilmiöitä. Produktion yksi tavoite on, että opiskelijat osaavat toimia itsenäisesti, oma-aloitteisesti ja aloitteentekijöinä. Opiskelijan tanssitekniikan ja esiintymistaitojen kehittyminen ja harjoittaminen produktiossa vaadittavaan suuntaan auttaa vahvistamaan opiskelijan valppautta ja kykyä toimia epävarmuudenkin keskellä.

LD07

Tanssin lukiodiplomi

Katso opetushallituksen sivuilta valtakunnalliset tanssin lukiodiplomin ohjeet. Kurssi alkaa jo syksyn 2018 alussa. Diplomien on tarkoitus valmistua huhtikuun lopussa.

Tanssissa tapahtuvat ilmiöt ja produktiot lukuvuonna 2018-2019

1. Jakso ilmiö

Nykytaiteen keinoin

Taiteiden yö. Kuvataiteen ja tanssin projektissa valmistetaan visuaalinen performanssi Taiteiden yöhön. Tutkitaan ja tehdään porukalla kokeilevaa nykytaidetta. Tule mukaan Alppilan, Helsingin kuvataidelukion ja Kallion yhteiselle megakurssille! Tanssin osalta valittavana on TAN01 ensimmäisessä jaksossa.

2. Jakson ilmiökurssi ”Anatomia”

Improvisaatio TAN01 + Ihmisen biologia Bi04/vBi4

Tanssin ja biologian ilmiössä pyritään yhteisten teemojen avulla tukemaan oman kehon toiminnan ymmärtämistä. Ihmisen biologia -kurssilla perehdytään ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan: keskeisiä sisältöjä ovat ihmisen kehon toiminta elämänkaaren eri vaiheissa, lisääntyminen sekä perimän ja ympäristön merkitys ihmisen terveyteen. Kurssilla tarkastellaan elimistön kykyä sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan.

Tanssi-improvisaatiokurssin keskeisenä sisältönä on tanssin peruselementtien kokemuksellinen harjoittelu. Kurssilla havainnoidaan omaa ja toisen liikettä ja tarkastellaan kehon toimintaa luovan ilmaisen välineenä. Kurssi pyrkii tukemaan oman kehonkuvan ja persoonallisen liikeilmaisun löytämistä: sitä, miten

opiskelija oppii huomioimaan kehon rakenteen ja liikkumisen periaatteet omassa tanssi-ilmaisussaan. Yhteisillä rajapinnoilla pyrimme saattamaan teoriaa käytännöksi, vahvistamaan kokemuksellista oppimista sekä antamaan tietotaitoa liikkua omaa kehoa kuunnellen ja pitää huolta fyysisestä toimintakyvystä.

Valitse sekä TA01 että BI04/vBi4, jos haluat mukaan tähän ilmiökokonaisuuteen. Kurssit toteutetaan samassa jaksossa.

Tanssin produktiot lukuvuonna 2018-2019:

2. Jakso

”Keholliset monologit”

Toisen jakson produktio on yhteistyöproduktio teatterin kanssa. Kyseessä on tanssisoolon ja monologin tekeminen, jossa tutkitaan kokonaisvaltaista ilmaisua liikettä ja puhetta yhdistäen. Kurssi sisältää sekä opiskelijoiden omia koreografioita, että esiintymisiä koulun eri juhlissa. Opiskelijat valmistavat näyttelijöiden, tanssijoiden ja ohjaajien muodostamissa pienryhmissä teemallisia esityksiä. Liikemaailmassa sekoittuu opiskelijoiden omat liikesuuntaukset, nykytanssi ja liikeimprovisaatio. Opiskelijan tulee valita toisessa jaksossa olevat tanssin kurssit TAN05, TAN06 ja TAN07.

Tavoitteena on erilaisten liikelaatujen kokeileminen ja ymmärtäminen sekä tanssimisen että näyttelemisen yhteyden hakeminen. Tavoitteena on, että opiskelija oppii yhteistyötaitoja, tanssiteoksen valmistamisessa vaadittavia taitoja ja tietoja sekä taiteiden työtapoja. Tavoitteena on esiintymisvalmiuden oppiminen ja persoonallisen ilmaisutavan kehittäminen jo opitun tekniikan avulla. Opiskelija harjaantuu esiintymään sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä. Kurssilla syvennyttään koreografian tekemiseen osana produktiota.

3. Jakso

Kolmannessa jaksossa tapahtuva produktio tehdään yhteistyössä opiskelijoiden kanssa. Koreografina toimii Mirva Mäkinen yhdessä opiskelijoiden kanssa. Osa ryhmän opiskelijoista toimii myös koreografeina. Tutustumme kurssilla mm. nykytanssin, kontakti-improvisaation ja rytmiikan maailmaan. Esityksen sisältö ja aihe selviää myöhemmin. Esitykset valmistuvat ensimmäisen jakson lopussa yläsaliin. Opiskelijan tulee valita kolmannessa jaksossa olevat TAN05, TAN06 ja TAN07 kurssit

4. Jakso

Tanssin lukiodiplomi (vTa7/TAN08) – kurssi alkaa jo syksyn 2018 alussa. Ensimmäisestä tapaamisajasta ilmoitetaan koulun 2. Kerroksen ilmoitustaululla.

5. Jakso

Viidennen jakson produktio sisältää sekä opiskelijoiden omia koreografioita, että opettajan tekemän produktion. Liikemaailmassa sekoittuu opiskelijoiden omat koreografiat, että nykytanssi ja liikeimprovisaatio. Opiskelijan tulee valita viidennessä jaksossa olevat TAN05, TAN06 ja TAN07 kurssit.

Tavoitteena on erilaisten liikelaatujen kokeileminen ja ymmärtäminen sekä tanssin ja musiikin yhteyden hakeminen. Tavoitteena on, että opiskelija oppii yhteistyötaitoja, tanssiteoksen valmistamisessa vaadittavia taitoja ja tietoja sekä taiteiden työtapoja. Tavoitteena on esiintymisvalmiuden oppiminen ja persoonallisen ilmaisutavan kehittäminen jo opitun tekniikan avulla. Opiskelija harjaantuu esiintymään sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä. Kurssilla syvennyttään koreografian tekemiseen osana produktiota.

Syventävät kurssit

VÄT01

Valotekniikan perusteet

Tutustutaan näyttämövalaistukseen ja muuhun lavatekniikkaan käytännön harjoitusten ja demonstraatioiden kautta. Opitaan runsaasti vaikeankuuloisia termejä, väännetään pulttia tuhansia kierroksia ja kiivettään tikkaille ripustamaan lampuja kuin pyykkiä. Tämä kaikki tehdään kuitenkin sisältö edellä, tekniikan ollessa vain apukeino ilmaisuun.

VÄT02

Valosuunnittelu

Kerrataan ja syvennetään VÄT01-kurssilla opittuja taitoja. Perehdytään valodramaturgiaan sekä teatterietä musiikkiesityksen kannalta. Jokainen opiskelija suunnittelee ja toteuttaa itsenäisen valaistusprojektin liittyen esim. teatteri-, tanssi-, puhe- tai musiikkiesitykseen. Kurssilla toteutetaan vierailu teatteriin tai muuhun valotyöskentelyn kannalta kiinnostavaan paikkaan.

VÄT01 on oltava suoritettuna ennen tätä kurssia.

VÄT03

Äänitekniikan ja live-äänisuunnittelun perusteet

(Huom! Kurssin saa mieluusti ottaa jo ensimmäisellä vuosikurssilla, VÄT01:stä ja VÄT02:sta erillinen kurssi!)

Tutustutaan äänitekniikan ja äänentoiston perusteisiin sekä live-esityksen äänisuunnitteluun. Tehdään runsaasti käytännön harjoituksia ja myös leikitellään äänellä. Tavoitteena on, että kurssin jälkeen opiskelija pystyy kasaamaan ja kytkemään itsenäisesti äänentoistojärjestelmän, hallitsee perustaidot puhe- ja musiikkiesityksen miksaamisesta sekä kykenee toteuttamaan yksinkertaisen äänisuunnittelun live-esitykseen (esim. teatteri, tanssi, sirkus) tai installaatioon.

VÄT04

Äänisuunnittelu ja studiotyö

Kurssilla opiskelija saa yleiskuvan äänisuunnittelusta taiteenlajina sekä perustaidot äänisuunnittelun ja musiikkituotannon työvaiheisiin. Kurssin aluksi opiskellaan yhteisesti äänisuunnittelun sekä tietokonepohjaisen äänittämisen, editoinnin ja miksauksen perusteet. Tämän jälkeen kukin opiskelija erikoistuu johonkin äänisuunnittelun lajiin, esim. musiikkiin, elokuvaääneen, teatteriääneen, radioon tai kuunnelmaan, ja tekee oman harjoitustyön. Etenkin elokuva- ja teatteriäänen osalta yhteistyö kurssin ulkopuolisten projektien kanssa on suositeltavaa. VÄT03:n suorittamista suositellaan ennen tätä kurssia, mutta se ei ole pakollista.

VÄT04-kurssilaisia rohkaistaan tekemään yhteistyötä mm. ME04 -kurssin (Dokumenttielokuva) ja ME06 -kurssin (Fiktioelokuva) kanssa. Mahdollisia yhteistyötapoja ovat esim. äänisuunnittelun tai musiikin tekeminen ME04- kurssilla valmistuvaan dokumenttielokuvaan tai ME06 -kurssilla valmistuvaan fiktioelokuvaan tai musiikkivideoon.

VÄT05

Tapahtumatekniikka

Kurssin sisältönä on suunnitella ja toteuttaa valot ja äänentoisto koulun ulkopuolella järjestettäviin tapahtumiin. Otetaan siis sekä haltuun olemassa olevien esityspaikkojen kalusto että suunnitellaan ja rakennetaan koko tekniikka tyhjästä osittain vuokrakalustolla (esim. vanhojen tanssit Suvilahden Kattilahallissa).

*Syventävä kurssi***LA01**

Opiskelija tutustuu lavastustyön eri työmuotoihin, lavastuksen historiaan sekä lavastajan työn perusteisiin osana kollektiivista suunnittelutyötä. Pääpaino kurssilla on konkreettisesti lavastustyössä: tehdään esim. tilasuunnitelmia esityksiin, rakennetaan pienoismalleja, maalataan lavasteita, tehdään teatterirekvisiittia, puvustetaan tai maskeerataan. Työtehtävät määräytyvät aina niiden lavastushankkeiden mukaan, joihin tartutaan. Tänä lukuvuonna osallistutaan esimerkiksi koulun joulujuhlan rakentamiseen. Jos haluat mukaan tähän spekaakkeliin, valitse 3.jakson lavastuskurssi. Tehdään myös yhteistyötä Teatterimuseon kanssa, ja valitsemalla 2. kurssin lavastuskurssi pääset mukaan Kummitusjuhlien rakentamiseen.

KIRJAKALLIO**KirjaKallio, osa 1: Kirjamessut PU08 + KIL08**

KirjaKallio hoitaa jo seitsemättä kertaa Helsingin Kirjamessujen nuorten lavan suunnittelun ja toteutuksen. Kirjamessut-kurssi on kirjallisen ilmaisun ja puheilmaisun yhteistyöproduktio. Neljän messupäivän ajan lavallamme haastatellaan kirjailijoita, tehdään kuhunkin haastatteluun liittyvä puhetaide-esitys sekä toimitaan laajasti yhteistyössä messujen, kustantamojen, koulujen, viestinnän tekijöiden ja muiden kirjallisuustoimijoiden kanssa. Valitsemme kirjoja, hallinnoimme lavaa, käsikirjoitamme tapahtumia ja teemme reaaliaikaista viestintää. Messujen valmisteleva ja opastava työ tapahtuu ensimmäisessä jaksossa. Itse messut tapahtuvat 25.–28.10.2018. Messuilta saa työtodistuksen. Huomaa, että messutyö vaatii täsmällistä läsnäoloa. Suosittelemme, että valitset sekä KIL8- että PU8-kurssit.

Mikäli työskentelet sekä messujen valmisteluissa että niiden aikana Iskuryhmän hommissa, siitä saat kurssin. Tuottajamme ohjauksessa toimiva Iskuryhmä vastaa KirjaKallion tiedottamisen, julkisuuskuvan ja sometyön suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä yhteistyöprojekteista. Ynnä sammuttelee tulipaloja. Iskuryhmään ilmoittaudutaan tuottajalle heti messutyön käynnistyessä elokuussa 2018. Kipaisepa sosiaaliseen mediaan, avaa KirjaKallio ja tule mukaan!

KirjaKallio, osa 2: KirjaKallio kautta vuoden PU09 + KIL09

Kun haluat tehdä KirjaKallion puitteissa kaikkea mahdollista kirjallisuuteen liittyvää, ties missä kiehtovassa yhteydessä, valitse KirjaKallio kautta vuoden. Tarjolla on kirjoittamista ja tekstintulkintaa, lavarouhua, spoken wordia, juontamista, kirjallisia muotokuvia, kustannustoimittamista, artikkeleita, kritiikkejä, firmakeikkoja, järjestöjä, tilausrunoja, puheenvuoroja ja joka vuosi myös jotain uutta ja ennalta arvaamatonta. KirjaKallio tekee yhteistyötä ympäri kaupunkia, kustantamoita, teattereita, viestimiä, kirja-kauppoja, kirjastoja, hoitolaitoksia, museoita, päiväkoteja, suurlähetystöjä, oppilaitoksia. Kursseilla korostuu yksilöllinen (mutta ohjattu ja autettu) työ sekä uusissa ja erilaisissa ympäristöissä toimiminen. Myös oma-aloitteisuus on kultaa. Kerro ideasi. Edistetään sitä. Voit valita sekä KIL9 että PU9 tai toisen näistä. Kurssit sijaitsevat 1. jaksossa rivien ulkopuolella. Käytännössä työtä tehdään halki vuoden, elokuusta seuraavaan toukokuuhun.

KirjaKallio, osa 3: Rakkautta ja politiikkaa

Kansallisteatterin Lavaklubilla PU10 + KIL10 KirjaKallion ja Suomen Kansallisteatterin yhteistyö jatkuu viime juhluvuoden jymymenestyksen jälkeen! Tuotamme Kansallisteatterin Lavaklubille sarjan tarinallisia iltoja, joissa kuullaan teidän 20 tarinaanne rakkaudesta ja politiikasta (yhdessä ja erikseen). Tarinan siemen voi olla pieni tai iso, kunhan se on oma ja jaettavissa. Vielä ei tarvitse tietää, ei rakkaudesta, ei

politiikasta eikä oman tarinan aiheesta. Killin kurssilla mietimme ja rakennamme tarinaa yhdessä, puhiksen kurssilla se saa äänen ja voiman lavalle asti.

Kansallisteatteri arvostaa teidän ajatteluanne ja kykyänne tulkita ajatuksianne ja tarjoaa organisaationsa avun sekä lavan keskeltä Helsinkiä. Mukaan tarinoimaan saavat tulla myös muusikot, musiikinopettaja auttaa matkan varrella. Tähän produktion osallistuminen edellyttää molempien kurssien (KIL10 ja PU10) valitsemisen. KIL10 valitaan 1. jaksoon ja PU10 2. jaksoon. Esitykset Lavaklubilla ovat marras–jouluun taitteessa.

KirjaKallio, osa 4: Oodi aukeaa! PU11 + KIL11

Kansalliskirjasto Oodi aukeaa vuoden 2018 lopussa. KirjaKallio on kutsuttu tekemään uuteen Oodiin avajaisohjelma nuorille lukijoille, wannabe lukijoille ja potentiaalisille lukijoille. Meillä on vapaat kädet suunnitella ohjelmaa, esiintymisiä ja kohtaamisia upouuteen kirjastotaloon. Olette mukana jo suunnitteluvaiheessa kirjaston työntekijöiden kanssa. Oodin tilat sallivat monenlaisia tapoja esiintyä ja olla läsnä. Samoin tämän kurssin puitteissa pohdimme ja suunnittelemme, miten Oodia ja mahdollisesti myös muita kirjastoja voi käyttää lukio-opiskeluun: paikkana, lähteenä, kohtauspaikkana, tietolaarina, taidealustana – sellaisena, mitä te tarvitsette ja haluatte. Oodiin osallistuminen edellyttää molempien kurssien (KIL11 ja PU11) valitsemista. Työ tehdään pääosin joulu-tammikuussa. Toinen kurseista sijaitsee riveillä, toinen rivien ulkopuolella.